

1
(204)
2009-02-18

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GŁOS



ZIEMI BYCHAWSKIEJ



FINANSE
**Inwestycje
roku 2008**

>13



KULTURA
**Przeglądarka
Kulturalna**

>27

Przedruk z „Rzeczpospolitej” wyd. 10 lutego 2009

W numerze

Burmistrz w wywiadzie nie obraził obywatela	s.2
Nowa biblioteka w mieście?	s.3
Z prac klubu radnych „Wspólna Gmina”	s.4
Jest nas coraz mniej...	s.4
Dlaczego głosowałem za?	s.5
Powitaliśmy Nowy Rok	s.5
Trasy turystyczne po Bychawie i okolicach	s.6
HARMONOGRAM ZEBRAŃ W SOŁECTWACH 2009	s.9
POZNAĆ PATRONA	s.10
KSM to sposób na młodość	s.12
Inwestycje roku 2008 w Gminie Bychawa	s.13
Od stycznia mamy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	s.17
Wymiany polsko-francuskie w 2009 roku	s.17
2008 – to był dobry rok	s.18
Powiat Lubelski ma już 10 lat	s.18
Bychawski wtorek	s.19
Jasełka, jasełka	s.19
O karnawale...	s.20
Wszystko co modne w tym karnawale...	s.20
Nie daliśmy się pożreć nudzie!	s.20
Klub „Radość”	s.21
NASZ JAŚ JEST CHORY	s.24
Trwa akcja nakrętkowa	s.24
USC informuje	s.25
Uwaga przyszłe mamy!	s.25
PRZEGLĄDARKA	
KULTURALNA 2008	s.27

Burmistrz w wywiadzie nie obraził obywatela

Robert Horbaczewski

Użycie przez burmistrza w wywiadzie telewizyjnym słowa „upośledzenie” jako synonimu niepełnosprawności nie naruszyło czci obywatela

Przeciwko Andrzejowi S., burmistrzowi Bychawy, wystąpił Józef Sz., mieszkaniec gminy. Domagał się od niego przeprosin na łamach TVP3 Lublin i 20 tys. zł zadośćuczynienia za naruszenie godności osobistej.

Argumentował, że burmistrz w programie telewizyjnym wypowiedział się o nim jako o osobie upośledzonej. Naraził go tym samym na pośmiewisko, bo słowo „upośledzony” kojarzy się z upośledzeniem umysłowym.

Andrzej S. nie uznał roszczenia. Wyjaśnił, że nagrania dokonano w jego gabinecie urzędowym w związku z raportem dotyczącym konfliktu obywatela z ośrodkiem pomocy społecznej (chodzi o wypłatę różnych świadczeń). Przedstawił jedynie oficjalne stanowisko urzędu, a sformułowanie „z upośledzeniem” zacytował z dokumentu. Podnosił też, że nie jest legitymowany biernie do udziału w procesie, bo działał jako organ osoby prawnej, czyli gminy.

Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił roszczenia Józefa Sz., uzasadniając to

brakiem legitymacji biernej oraz przesłanek świadczących o naruszeniu dóbr osobistych.

Wyrok co do zasady utrzymał Sąd Apelacyjny w Lublinie, choć nie zgodził się, że Andrzej S. nie mógłby być pozwanym w sprawie. Sąd przypomniał, że osoba prawna, jaką jest gmina, odpowiada za naruszenie dóbr osobistych, np. wskutek podjęcia bezprawnych uchwał lub decyzji administracyjnych.

Sąd podzielił natomiast ocenę, że wypowiedź Andrzeja S. nie naruszyła dobrego imienia obywatela ani nie miała charakteru działań bezprawnych. Zdaniem sadu Andrzej S. zwrotu „upośledzenie” użył jako synonimu niepełnosprawności lub kalectwa (Józef Sz. przyznał, że był leczony).

Nawet jeśli przyjąć, że sformułowanie to wywołało u obywatela dyskomfort, sporna wypowiedź nie nosi cech bezprawności. Andrzej S. jako burmistrz prezentował oficjalne stanowisko gminy będące odpowiedzią na zarzuty obywatela. Były to wypowiedzi lakoniczne, precyzyjne, pozbawione ocen i niezmiernie do ośmieszenia Józefa Sz. w środowisku. Sąd przypomniał też, że to sam zainteresowany nagłośnił problem swojej niepełnosprawności, prosząc media o interwencję. (sygn. I ACa 1/09)

SZANOWNI CZYTELNICY!

Kilka liczb na początek. Trafia do rąk Państwa pierwszy w tym roku, a dwieście czwarty, w swej ponad trzynastoletniej historii, numer **Głosu Ziemi Bychawskiej**. To również dwudzieste dziewiąte wydanie, które miałam przyjemność przygotować dla Państwa.

Właśnie upłynął rok, odkąd nasza lokalna gazeta, biuletyn informacyjny Gminy Bychawa, przyjęła nowy format i szatę graficzną. Mimo obaw, nasze propozycje zostały bardzo mile przyjęte przez Państwa.

I tym razem przedstawiamy kilka zmian – kredowany papier, design okładki i stopki – prosto spod igły. Czy, ten z lekka

odmieniony „Głos”, nadal podoba się Państwu? Bardzo proszę o opinie.

Z 2009 rokiem, dziękuję wszystkim Autorom artykułów za udaną współpracę i proszę o jeszcze. Równie gorąco zapraszam Was – Czytelniczy – do przysyłania listów. Z problemami z naszego bychawskiego podwórka i opiniami o gazecie. Zachęcam również do przychodzenia do Redakcji, nie tylko po najnowszy numer GZB. Bo nasza gazeta istnieje dzięki Wam, Drodzy Czytelniczy, bo to Wy ją tworzycie i ona jest dla Was.

Przypominam również, że wszystkie numery, nowe i archiwalne gazety, są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej Bychawy, www.bychawa.pl, na którą serdecznie zapraszam.

Życzę miłej i refleksyjnej lektury!

Monika Głazik

Wydawca GMINA BYCHAWA | Redaktor naczelna Monika Głazik | Nakład 1200 egz. | ISSN 1429-1932

Adres: Redakcja „Głosu Ziemi Bychawskiej” 23-100 Bychawa, ul. Marsz. J. Piłsudskiego 22
tel. (0-81) 56-60-144, 56-60-004 w. 46

Kontakt gzbg@wp.pl Strona www.bychawa.pl | Dyżury redakcji pełnione są codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 7³⁰-15³⁰

Skład i druk STANDRUK, ul. Stefczyka 32, 20-151 Lublin www.standruk.com

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich skracania i adiustowania. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Okładka Ruiny pałacu i zalew w Podzamczu fot. Andrzej Bryk

Nowa biblioteka w mieście?

mg

Styczeń 2009. Piątkowe popołudnie. Wizja rozpoczynającego się weekendu sprawia Ci przyjemność. Może, gdy już odrobisz domowe zaległości, znajdziesz chwilę na małe „sam na sam” z dobrą książką. Wizyta w bibliotece jest obowiązkowa. Idziesz, pokonując kolejne stopnie schodów prowadzących na pierwsze piętro Centrum Kultury. Widzisz już cel swojej wędrówki – drewniane drzwi prowadzące do skarbnicy książek. Już w progu wita cię życzliwy uśmiech pań bibliotekarek. Taki sam, jak wtedy, gdy jako mały chłopiec wpadałeś tu po kolejny tom przygód Tomka.

– Co słysząc u Pana? Może ma Pan ochotę na filiżankę kawy? – Nie odmawiasz. – W miłym towarzystwie, zawsze. Półka z nowościami może się nie ugina, ale przy kawie tak dobrze rozmawia się o literaturze, i wystarczy chwila, a przed tobą piętrzy się okazały stosik książek, które warto przeczytać. Pewnie nie wiesz, że tym razem, wchodząc do dobrze znanej ci biblioteki, wstąpiłeś w progi najmłodszej, bo istniejącej od 1 stycznia tego roku, instytucji w gminie – Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Bychawska biblioteka nie funkcjonuje już w strukturze Bychawskiego Centrum Kultury. 29 grudnia 2008 r. Rada Miejska podjęła uchwałę o powołaniu odrębnej instytucji pod nazwą Miejska Biblioteka Publiczna. Ktoś mógłby zapytać, dlaczego tworzy się coś, co istnieje od lat? Dlatego, że obowiązująca ustawa o bibliotekach, gwarantuje im samodzielność, nie pozwala na łączenie tych placówek z innymi instytucjami kultury, nawet z bibliotekami szkolnymi i pedagogicznymi. Przepisy umożliwiały to w 2001 r., gdy łączono wówczas Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną i Bychawski Dom Kultury powołując Bychawskie Centrum Kultury. Miało być sprawniej i oszczędniej bo: jedna instytucja, jeden dyrektor, jeden budżet, itp.

- W lutym ubiegłego roku, Wojewoda Lubelski, jako organ nadzoru, stwierdził nieważność uchwały Rady Miejskiej w Bychawie w sprawie nadania statutu Bychawskiego Centrum Kultury w części obejmującej działalność biblioteki. Ponownie Wojewoda Lubelski w lipcu 2008 r. utrzymał swoje stanowisko, że biblioteki nie mogą być łączone z innymi instytucjami kultury, wyznaczając jednocześnie termin do podjęcia działań zmierzających do uregulowania poszczególnych kwestii – informuje Danuta Gryta, sekretarz Gminy Bychawa.

I tak, od stycznia mamy w gminie samodzielnie funkcjonującą bibliotekę.



Nowa instytucja to również nowy dyrektor

Na stanowisko dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bychawie została powołana Barbara Cywińska, z bychawską biblioteką związana od 17 lat, od 2001 r. kierownik biblioteki w strukturze BCK.

Barbara Cywińska: Dla czytelników nic się nie zmieniło, książki są w tym samym miejscu, panie bibliotekarki też znajome. A są to Elżbieta Winiarczyk w wypożyczalni dla dorosłych, Joanna Marek-Stanicka w oddziale dla dzieci, oraz Ewa Sprawka (w Bychawce), Krzysztof Dyś (w Starej Wsi) w filiach. To, że 1 stycznia 2009 r. rozpoczął się nowy etap w historii Biblioteki, dla jej użytkowników nie oznacza jakiegokolwiek wielkiej rewolucji. Owszem, pewne zmiany nastąpią, parę nowych pomysłów stopniowo wprowadzimy w życie, ale wszystko z myślą o wygodzie, zadowoleniu i zaspokajaniu zmieniających się potrzeb czytelników. O ważniejszych z nich będę Państwa informowała na łamach GZB. Liczę także na podpowiedzi, sugestie, oczekiwania stałych bywalców biblioteki, mile widziane będą także uwagi tych, którym do biblioteki jest „nie po drodze”.

Chciałabym żeby w bibliotece w naturalny sposób współgrały ze sobą: tradycja i nowoczesność. Książki pachnące farbą drukarską, tajemniczo szeleszczące papierem, wygodna kanapa, filiżanka kawy, uśmiechnięta pani bibliotekarka, z którą można porozmawiać i o literaturze, i o życiu, cisza, błogi spokój, jakby czas się zatrzymał. A obok książki na różnych nośnikach, cicho mruczące komputery, dostęp do Internetu i nowoczesnych technologii komunikacyjnych i informacyjnych. Słowem dla każdego według jego potrzeb. Wiem, że przy wsparciu (nie tylko duchowym) wielu życzliwych osób: współpracowników, władz miasta, radnych, czytelników, to musi się udać.

Póki co, próbuję odnaleźć się w nowej dla mnie roli, która wprowadziła w moje

życie sporo zmian, np. w zakresie i charakterze zawodowych obowiązków. Aktualnie wykonuję czynności administracyjne związane z organizacją funkcjonowania instytucji od podstaw. I szczerze przyznam, że już tęsknię do typowych działań bibliotecznych: do wypożyczania książek, kontaktów z czytelnikami, organizacji imprez itp. Dlatego, aby choć na chwilę, oderwać się od tych wszystkich dokumentów, regulaminów, umów itp. zapraszam wszystkich do udziału w 4 edycji literacko-kulinarnej konkursu *Danie dla Mola*. Wystarczy poszukać w literaturze pięknej opisów przygotowywania deserów, domowych nalewek lub innych napojów i zgłosić je do biblioteki lub redakcji GZB. Impreza finałowa z czytaniem, degustacją i niespodziankami odbędzie się w marcu w kawiarni artystycznej *Złota Lira* w BCK.

Z serca dziękuję:

- *Burmistrzowi Andrzejowi Sobaszkowi za zaufanie i wiarę w moje zawodowe umiejętności wyrażone poprzez powołanie mojej skromnej osoby na stanowisko dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej*
- *Dyrektorowi Mariuszowi Nawlatynie i całemu zespołowi BCK za 7-letnią „przygodę z kulturą”*
- *Współpracownikom za wyrozumiałość i cierpliwość.*

info.biblioteka

Nowy numer telefonu:

tel. (0-81) 56-61-076

Biblioteka jest czynna:

poniedziałek-piątek 9-17
sobota 8-15

E-mail:

biblioteka.bychawa@gmail.com

Filie biblioteczne:

Bychawka Druga
Stara Wieś Druga

Z prac klubu radnych „Wspólna Gmina”

Artur Płaza

Zadaniem radnego jest dokładanie starań, by Gmina rozwijała się dynamicznie, a mieszkańcy za swoje podatki otrzymywali usługi na właściwym poziomie. Każdy Radny na miarę swoich możliwości i zgodnie ze swoim sumieniem podejmuje różne inicjatywy w tym celu. Nie zawsze podejmujemy działania mając pełną wiedzę na temat problemu, ale na miarę swoich możliwości staramy się być rzetelni. Przykład: podniesiono nam podatki, uzasadniając to wyższym ich poziomem w sąsiednich gminach. Ale podniesiono także ceny wody i odprowadzania ścieków, a wywóz nieczystości w sąsiednich gminach jest tańszy, cen wody nie znamy!

Na corocznych spotkaniach władz z mieszkańcami padały zapewnienia o geotermii, biogazowni, szwalni, olejarni – gdzie pracę znajdą bezrobotni. Tworzenie zakładów pracy nie leży wprost w gestii władz gminy, ale można takie działania wspierać przygotowując grunt pod inwestycje! Nam brakuje terenów

nawet pod budownictwo jednorodzinne. Dla ścisłości, podobno mamy działki budowlane w obszarze ul. Sienkiewicza. Tyle tylko, że ta ulica nie może się od wielu lat doczekać nawet remontu chodnika. Do tych potencjalnych działek nie prowadzi dziś żadna droga, brak jest sieci wodociągowej i tego wszystkiego, co pozwala ludziom myśleć o budowaniu tam domu.

29 grudnia Klub Radnych „Wspólna Gmina” wniósł do Rady Miejskiej projekt uchwały w sprawie nie wyrażania zgody na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Bychawa, położonej w Bychawie przy ul. Budnego, oznaczonej w ewidencji gruntu jako działka Nr 36/4 o powierzchni 3,4215 ha. Uzasadnieniem dla tego wniosku jest szansa Bychawy na inwestycje tworzące miejsca pracy, pod warunkiem rozszerzenia tej strefy i aktywności władz w tym kierunku. W oparciu o tzw. Regionalny Program Operacyjny dla województwa Lubelskiego. **Działanie 3.1. „Tworzenie terenów inwestycyjnych”** możemy przygotować tereny pod inwestycje dające potrzebne mieszkańcom miejsca pracy.

Innym ważnym dla nas problemem jest bezpieczeństwo dzieci!

Od początku powstania sklepu „Biedronka” Klub wyrażał swoje wątpliwości, co do właściwej lokalizacji tej inwestycji. Cieszy, że Biedronka jest, szkoda, że w tym miejscu. Efekt lokalizacji to korki i stłuczki przed świętami, w dni nauki szkolnej małe dzieci przeciskają-

ce się za sznurami samochodów wokół sklepu, wyskakiwanie dojeżdżających z autobusów w miejscu, gdzie zajeżdżają Tiry z towarami. **TAM NIE JEST BEZPIECZNIE!**

Ponieważ lokowanie inwestycji na danym obszarze zależy od Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy – a więc leży w kompetencjach Rady i Urzędu Miejskiego, zwracaliśmy się do burmistrza, by podjął działania w celu niedopuszczenia do tego, by w centrum miasta lokowano kolejne inwestycje typu „market” (choćby z powodu braku miejsc do parkowania).

BYCHAWA JEST ZA DROGA.

Klub Radnych „Wspólna Gmina” stoi na stanowisku, że ważnym interesem mieszkańców jest podejmowanie przez władze miasta działań zmierzających do tworzenia miejsc pracy oraz zmniejszenia obciążeń podatkowych i kosztów usług komunalnych.

Osobiście jestem zdania, że w celu rozwiązania problemów z przepelnionym śmietniskiem, pękającymi rurami wodociągów, niewykorzystywaną w pełni oczyszczalnią, należy powołać zespół roboczy złożony z ekspertów, jeśli trzeba to zewnętrznych, ale w tej gminie fachowców nie brakuje. Zadaniem tej grupy byłoby zaproponowanie działań z wyliczeniem kosztów i korzyści z nich płynących, prowadzących do spadku cen wody, śmieci i odprowadzenia ścieków. Na realizację takiego „biznesplanu” Rada Miejska powinna znaleźć pieniądze i to jak najszybciej.

Koło Kombatantów w Bychawie

Jest nas coraz mniej...

mg

Koło Miejsko-Gminne Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Bychawie, rozpoczęło swoją działalność w kwietniu 1990 roku. Związek zrzesza mieszkańców z terenu Gminy, którzy walczyli o niepodległość Polski w czasie II wojny światowej: żołnierzy Września 1939 r. (3 żołnierzy), Wojska Polskiego z lat 1943-1945 (23 żołnierzy), Armii Kra-

jowej (6 żołnierzy), Batalionów Chłopskich (18 żołnie-

rzy), a także byłych więźniów politycznych (1 osoba) i obozów koncentracyjnych (1 osoba). Są to osoby w wieku powyżej 75 r. ż, najstarszy przedstawiciel Franciszek Stachyra, żołnierz Września 39', skończy w tym roku 93 lata.

14 stycznia w Bychawskim Centrum Kultury odbyło się spotkanie opłatkowe kombatantów. To już tradycja, że po Nowym Roku, we wspólnym gronie łąmia się opłatkami, składają sobie życzenia i wspólnie śpiewają kolędy. Przy stole zasiadły też władze miasta – Przewodniczący Rady Miejskiej, Seweryn Gąbka i Sekretarz Gminy Bychawa, Danuta Gryta. Gościem honorowym był Henryk Czerkas – Zastępca Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatantów RP. Obecny był też proboszcz bychawskiej parafii – ks. Andrzej Kuś. Spotkanie swoim koncertem uprzyjemnił bychawski Klub Seniora.

Zebranie otworzył Zdzisław Gomułka Prezes Koła M-G ZKRPIBWP, który przedstawił działalność Koła w 2008 roku. Chwilą ciszy uczczono pamięć 21 kombatantów, zmarłych w minionym roku.

- Chociaż z roku na rok nasza organizacja jest coraz mniejsza, my kombatanci, choć jesteśmy już w podeszłym wieku, ciągle możemy służyć dobrą radą i pomocą – powiedział **Zdzisław Gomułka**. – W tej chwili mamy pod opieką 52 członków i 90 członków podopiecznych – wdowy po kombatantach.



MONIKA GLAZIK



MAREK MATYSEK

Z roku na rok maleje liczba kombatantów. W 2008 roku odeszło na wieczną wartę 21 członków bychawskiego Koła – informuje Zdzisław Gomułka

Dlaczego głosowałem za?

Kazimierz Walczak

W odpowiedzi na artykuł „Będzie drożej” radnych Wspólna Gmina – GZB nr 8 – wydanie grudniowe

Tak, rzeczywiście będzie drożej. W 2009 roku rolnik zapłaci o 6 zł więcej z ha, natomiast właściciel budynku mieszkalnego o 10 gr więcej z metra kwadratowego. Przykładowo posiadacz 10 ha gospodarstwa rolnego zapłaci około 60 zł więcej w skali roku, właściciel domu np. 200 m o 20 zł więcej. Niewątpliwie nie jest to powód do dumy, podwyżka to podwyżka, a taka decyzja nigdy nie budzi sympatii, niezależnie od tego czy będzie wynosiła 1, 6, 10 czy 100 zł. I w tym miejscu jest zgoda.

Sprawa podatków pod każdą szerokością geograficzną budzi sprzeciw. Wiele emocji towarzyszyło też tej kwestii w czasie posiedzenia klubu Radnych Niezależnych. W trakcie burzliwej dyskusji nie uzgodniono jednolitego stanowiska dotyczącego podwyżki podatku rolnego, jednak większość zdecydowała się ostatecznie poprzeć propozycję burmistrza (dwóch radnych wstrzymało się). Dlaczego jednak głosowałem – za?

Niewątpliwie argumentem, który najbardziej „przemówił”, było to, że środki uzyskane z tytułu podwyżki podatku rolnego będą przeznaczone na wiejskie drogi (ok. 80 000 zł), natomiast podwyżka od nieruchomości zwiększy budżet o 170 000 zł.

Trzeba też dodać, iż gmina zdecydowała się na podwyżki, które rok wcześniej wprowadziły ościenne samorządy (tylko mieszkańcy trzech gmin z dziesięciu płacą nieco niższy podatek) – patrz GZB – wydanie grudniowe z 2008 r.

To są przyczyny bezpośrednie, natomiast w szerszym wymiarze mam nadzieję, że dyskusja z tym związana spowoduje jeszcze większy wzrost zainteresowania władz gminnych sprawami wsi.

Chciałbym w tym miejscu odnieść się do kwestii budowy dróg. Chcemy je budować, drogi dla wszystkich mieszkańców naszej gminy – w tym także i dla radnych. Okoliczność, iż droga przebiega obok posesji radnego nie może być przyczyną wstrzymania jej budowy czy modernizacji. Mieszkańcy miejscowości w której mieszka radny nie mogą być gorzej traktowani niż właściciele posesji położonych w innym miejscu. Mają, tak samo jak inni mieszkańcy, prawo do godnych warunków życia. Drogi będziemy budować systematycznie - krok po kroku. I, o ile będzie nam to dane, rozwiążemy w stopniu zadowalającym ten bolesny wciąż problem. A potrzeby są ogromne. W samej tylko Woli Gałęzowskiej i jej Koloniach, jest kilka kilometrów dróg, które wymagają modernizacji lub chociażby utwardzenia. To samo dotyczy chodników. Na już potrzebne są one zwłaszcza w Gałęzowie czy w Woli Gałęzowskiej. Drogi nie są „sprawą” dla tych, którzy je mają, ale dla tych mieszkańców, którzy o nich marzą. Problem dotyka zwłaszcza wsi, w mieście bowiem, co jest oczywiste, mieszkańcy mają drogi i chodniki (radni WG - też).

Należy powiedzieć wprost: Drogi mieszkańcom – podatnikom po prostu się należą i władza nie robi nikomu, mówiąc kolokwialnie łaski, choć oczywiście problemy finansowe gminy nie pozwolą zrealizować tego zadania w krótkim czasie. Radni Wspólnej Gminy czynią zarzuty, że budowane obecnie drogi nie były ujęte w wieloletnim planie inwestycyjnym. Tak. Tylko, czy ktoś to konsultował ze społeczeństwem, czy chciał znać jego rzeczywiste potrzeby?

Cieszymy się, iż dostrzegacie Państwo Radni Wspólnej Gminy nasze działania na tym polu, działania, które zaczynają przynosić wymierne rezultaty. A są to m.in. zrealizowany wspólnie z powiatem odcinek drogi na trasie Bychawa – Lu-

blin, a także odcinki dróg w Zdrapach, Starej Wsi, Woli Gałęzowskiej. W roku bieżącym przed nami kolejne wyzwania. Mamy świadomość i wolę konieczności zmiany wizerunku naszej Małej Ojczyzny. Działania podjęte na rzecz budowy dróg, chodników, sali gimnastycznej, geotermii i inne, mają temu służyć. Dodać należy (była już o tym mowa), że te priorytety, a zarazem oczekiwania wyborców, zawarte zostały w naszych programach wyborczych i mają pełną akceptację właściwych środowisk. My wiemy, czego ludzie potrzebują, bo jesteśmy spośród nich, blisko problemów, które są i naszymi. Tak więc sformułowanie WG „Niezależni od wyborców” (GZB – nr 8) jest akurat odwrotnością stanu faktycznego. Nieprawdą też jest, że gmina nie pozyskuje środków z zewnątrz, choć nie wszystko od niej zależy. Może należy wskazać te projekty, które rzekomo „leżą na ulicy”. Trwanie w opozycji nie zwalnia radnych WG z działalności na rzecz gminy. Zobowiązuje zresztą formuła „Wspólna Gmina”.

Na koniec małe sprostowanie dotyczące głosowania. Na listopadowej sesji Rady Miejskiej, radni Wspólnej Gminy (GZB nr 8) głosowali wszyscy przeciw podwyżce (tak naprawdę to dwoje z nich było nieobecnych, ale czy to ma jakieś znaczenie – jak wszyscy to wszyscy).

Opozycja z reguły nastawiona jest na krytykę. Należy wierzyć, że to opowiadanie przyjmie charakter bardziej konstruktywny. Myślę, że nie tylko ja mam przesyt fatalizmu, który przeziera z wielu Państwa wypowiedzi m.in. na łamach GZB. To wyborcy naszej gminy podjęli dwa lata temu decyzje w następstwie której, to Klub Radnych Niezależnych stanowi większość i w dobrze pojętym interesie społecznym podejmuje stosowne uchwały i ponosi za nie odpowiedzialność.

PS. Artykuł ten miał się ukazać w wydaniu grudniowym GZB.

Polskie Stowarzyszenie Użytkowników i Przyjaciół Koni Roboczych

Powitaliśmy Nowy Rok

Agata Gumienniak

10 stycznia w Bychawskim Centrum Kultury odbyło się uroczyste, walne zebranie członków lokalnego oddziału Polskiego Stowarzyszenia Użytkowników i Przyjaciół Koni Roboczych.

Spotkanie miało podsumować miniony rok działalności stowarzyszenia, ale najważniejszą jego częścią był wybór nowych władz. Głosowanie nie pozostawiło wątpliwości: funkcję przewodniczącego przez kolejną kadencję będzie pełnił Andrzej Frączek – jako osoba najbardziej

kompetentna, posiadająca rozległe znajomości w środowisku hodowców koni.

Następną częścią zebrania było zarysowanie planu działań na bieżący rok i decyzja o organizacji kolejnej edycji pokazów koni – majowej imprezy, która już na stałe wpisała się w kalendarz lokalnych wydarzeń. W tym roku odbędzie się już po raz czwarty i – jak zdecydowano – w rozszerzonej formule. Oprócz hodowców koni, PSUiPKR chce zaprosić między innymi producentów ekologicznej żywności i właścicieli gospodarstw agroturystycznych.

Po niezbędnych ustaleniach przyszedł czas na część mniej oficjalną: powitanie

w naszym gronie nowych członków oraz tradycyjne spotkanie opłatkowo-noworoczne.

Zarząd oraz członkowie stowarzyszenia życzą wszystkim czytelnikom „Głosu Ziemi Bychawskiej” wszystkiego najlepszego w 2009 roku i zapraszają do współpracy właścicieli oraz wszystkich sympatyków koni.



Trasy turystyczne po Bychawie i okolicach

Marek Kuna

Trasa nr 1 Podzamcze, Rezerwat roślinności stepowej część VI

Rynek – ul. ks. A. Kwiatkowskiego – bar „U Saszy” – ruiny pałacu – zespół budynków podworskich – ul. Pileckiego – łowisko „Zielona Dolina” – „Podzamcze” rezerwat roślinności stepowej – cmentarz rzymskokatolicki – ul. Lubelska – most na Kosarzewce – dawna mykwa, piekarnia – Rynek.

Schodzimy w dół ulicą Mikołaja Pileckiego mając przed sobą widok na dolinę Kosarzewki zamkniętą wysoką skarpią.

Patron ulicy – założyciel miasta znakomita postać epoki Jagiellońskiej, zasługuje na uwagę turysty zwiedzającego Bychawę. Jednakże autor przewodnika turystycznego nie powinien przekształcić swego dzieła w żywoty sławnych mężów. Salomonowym rozwiązaniem niech będzie wydanie suplementu, w którym rozdział „Mikołaj Pilecki, jego ród i dokonania na tle epoki Zygmuntońskiej” znajdzie swoje miejsce. Póki co, bardziej dociekliwych wędrowców odesłajmy do „Dziejów Bychawy” oraz do opracowania p. Marii Dębowczyk z cyklu „Zbliżenia wstecz” drukowanego w „Głosie Regionalistów”.

My tymczasem mijamy położony u stóp zbocza budynek opisanej już owczarni, a następnie przepompownię miejskiej oczyszczalni ścieków zbudowaną w roku 1991. Dolina Kosarzewki tworzy w tym miejscu rodzaj przełomu, zwięzając się do około 200 m. Ulica biegnie po wysokiej grobli pomiędzy stawami rybnymi. Rozległy kompleks stawów liczący ponad 12 ha utworzył czy też rozbudował Antoni Budny w okresie międzywojennym. Hodowla ryb słodkowodnych, podobnie jak hodowla koni, była specjalnością polskich dworów. Szczególnie w hodowli karpia Polacy tworzyli w tym czasie światową czołówkę.

Po śmierci ostatniego dziedzica i nacjonalizacji majątku gospodarka stawami była dość przypadkowa.

Oto relacja mieszkańca Podzamcza: *Stawy spuszczone a okoliczni mieszkańcy łapali ryby dźgając je widłami w przepławkach. Zgroza panie brała parcie. Zjedli ile dali rade usmażyć, resz-*



Rezerwat roślinności stepowej „Podzamcze”

ROMAN RUSINEK

ta zmarnowała się, bo nie było soli. Inni opowiadali, jak „ruscy” dokonywali połowu przekopując groble lub wrzucając do wody granaty ręczne.

Pan Leszek Zawisłak, obecny współgospodarz stawów informuje, że podług ksiąg wieczystych pierwszym po upaństwowieniu majątku właścicielem stawów stał się PGR o swojskiej nazwie „Czerwona Gwiazda”. Tymczasem historia lokalna nic o takim chlubnym epizodzie z naszych dziejów nie mówi. Zapewne po krótkiej, acz bohaterkiej walce z przeżytkami obszarnictwa, twórców został zlikwidowany i popadł w niepamięć zbiorową.

- Urodziłem się w Bychawie, ale o pegierze „Czerwona Gwiazda” nie miałem pojęcia – mówi pan Zawisłak.

Później stawami władowały Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Bychawie oraz Rolniczy Zespół Spółdzielczy „Jutrzenka” (od 1974 Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Przełom”) z Osowy. Leszek Zawisłak i jego współpracownicy wspominają nazwiska zarządców lub dzierżawców gospodarstwa rybnego: pp. Cynkalski, Madej, Maślankiewicz, Dyś, Kusy. Generalnie jednak nikt o prawidłowym gospodarowaniu stawami rybnymi nie miał należytej wiedzy, może też brak było odpowiednich środków, dość że stawy stopniowo niszczały i pod koniec lat 70-tych były już nieczynne. Pożytek z tego stanu rzeczy odniosła przyroda, porośnięte szuwarami stawiska stały się ostoją dzikiego ptactwa właściwego temu środowisku. Naukowcy z Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS, badający środowisko przyrodnicze okolic Bychawy na przełomie lat 70/80-tych, stwierdzili wielką różnorodność gatunków flory i fauny doliny Kosarzewki.

Na początku lat 90-tych grupa działaczy bychawskiego koła PZW podjęła reaktywację pięknego kompleksu stawów dworskich. O heroicznym okresie odbudowy stawów, trudnej sztuce hodowli ryb oraz bogactwie przyrody opowiemy

przy opisie trasy „Dolina Kosarzewki”.

Jak widać z wysokości ulicy rzeka rozgałęzia się tu na trzy odnogi: odprowadzając wodę z zalewu, zasilając stawy oraz właściwy nurt Kosarzewki. Dochodzimy do betonowego mostu na rzece. Tu mamy do wyboru skrócić w prawo przed mostem lub przechodząc przez most wybrać drogę u podnóża skarpy.

Wybieramy wariant pierwszy udając się po grobli ku widocznemu pawilonowi (ok. 150 m).

Znajdujemy się na terenie łowiska rekreacyjnego „Zielona Dolina”. Łowisko ma charakter komercyjny. Za niewielką opłatą (5 zł dziennie) można tu posiedzieć z wędka, a złowione ryby wykupić wg ustalonego cennika. Nie jest potrzebna karta wędkarska ani dodatkowe pozwolenie wymagane na zalewie oraz rzekach należących do obszaru występowania ryb łososiowatych (Bystrzyca, Kosarzewka). Można efekt swoich połowów na życzenie otrzymać na talerzu – z rusztu lub z patelni. Niefortunnym wędkarzom lub konsumentom pozbawionym myśliwskich ambicji, gospodarz służy rybą własnych zapasów. Może być amur, szczupak, okoń, płoć, lin, ale przede wszystkim karp. W barze można napić się piwa, w zależności od pogody i upodobań zimnego lub grzanego, podają też napoje zimne albo kawę i herbatę. Można zjeść gotowe danie, upiec kiełbasę. Na deser lody.

W otoczeniu baru znajdziemy podest dla zespołu muzycznego i podłogę do tańca. Dla dzieci plac zabaw – zjeżdżalnia, huśtawki. W tym roku gospodarz obiecuje co niedzielę występ zespołu muzycznego i zabawę taneczną na świeżym powietrzu.

Jest i oferta dla przyjezdnych: możliwość skorzystania z pola namiotowego. Na starannie utrzymanej murawie można rozbić namiot lub ustawić przyczepę kempingową. Można palić ognisko albo grilla. Jest sanitariat, możliwość skorzystania z wody i prądu. Warunki skromne, ale w pięknym otoczeniu.



K. MAZUR

Na pierwszym planie młyn na rzece Bychawce (Koszarzewce) 1983 rok
Źródło: Bychawa, woj. lubelskie. Studium historyczno-urbanistyczne
opr. P. Sygowski, Lublin 1984

nej w malowniczym otoczeniu. Najwięksi entuzjaści (np. p. Stanisław Jachymek – geograf, etnograf, poeta; właściciel słynnej na cały kraj zagrody Guciów na Roztoczu) proponują utworzenie tu muzeum regionalnego. O, gdyby tak środki! Do fanów tego niezwykłego miejsca należą pp. Beata Sielewicz – Wojewódzki Konserwator Przyrody i Stanisław Turski – dyrektor Lubelskiego Ośrodka Informacji Turystycznej.

Opuszczamy łowisko przechodząc po betonowej kładce na drugi brzeg rzeki. Zwraca uwagę jaz spiętrzający nurt dla zasilenia stawów. Dawniej znajdował się tu niewielki drewniany młyn zbudowany jeszcze za czasów Budnego. Podług innej relacji betonowe urządzenia spiętrzające wykonano w latach 50-tych. Przelewająca się przez stawidła rzeczka tworzy poniżej jazu głębiny (geolodzy nazywają taką formę kotłem eworsyjnym), a piękny zielony kolor świadczy o obecności w wodzie jonów wapnia.

Skrećmy w prawo i idziemy drogą wśród zabudowań ulicy Podzamcze. Dawniej przysiółek zamieszkiwali zagrodnicy stanowiący bezpośrednią obsługę dworu. Uliczka biegnie u podnóża stromego prawego brzegu doliny porośniętego drzewami i zaroślami. Obecnie ma miejsce niedobra tendencja do wycinania drzew i krzewów porastających skarpę. Trudno zrozumieć, czemu władze miejskie zezwalają na takie czynności grożące intensyfikacją procesów erozyjnych, a w konsekwencji osunięciem zbocza. Mijamy dwa ładne domki letniskowe przebudowane z wiejskich chat. Przy jednym z nich mała kapliczka latarniowa z figurką św. Franciszka rozmawiającego z ptakami. Przed drugim rosną latem dorodne słoneczniki. Dalej skarpę rozcina kilka krótkich stromych wąwozów porośniętych tarniną i drzewami. Możemy skrećić w drózkę biegnącą w lewo ponad wąwozem, by po jakichś 300 m wyjść na wierzchowinę, stąd na wschód wzdłuż ogrodzenia sadu do szosy lubelskiej. Tymczasem ciekawiej jest kontynuować marsz w obranym kierunku. Po prawej mamy stary dom wiejski z pocz. XX w.: murowany, otynkowany na glinę z wapnem, pokryty dachem dwuspadowym z naczółkami, pod strzechą. Piękno budynku podkreślają sagi drewna równo poukładane pod okapem. W zagrodzie tradycyjna piwnica w zboczu obudowana łamanym kamieniem i nakryta także słomianym dachem. Niegdyś zagrodę tworzyły również tradycyjne budynki gospodarcze obecnie rozebrane, na ich miejscu nieciekawe komórki. Całość otaczał kiedyś płot z chrustu obsadzony malwami, dziś zastąpiła go zwykła siatka.

Turyści zwiedzający Bychawę są zwykle zachwyceni pięknem zagrody położo-

W tym miejscu droga biegnie pod górę kolejnym wąwozem, aż do rozwidlenia. W prawo przecinając skarpę w dół przez Lipnik ku Bychawie i w lewo pod górę ku wierzchowinie. Wybieramy ścieżkę biegnącą nad krawędzią doliny. Wspinamy się pod górę... i rozejrzyjmy się. Na lewo krótki zadrzewiony wąwóz, dalej rozciągnięte na wierzchowinie pocziwe swoje pola. Na prawo – płaska dolina Koszarzewki, w oddali panorama Bychawy; drzewa, domy, kościoł. Wszystko na swoim miejscu. Ale tuż pod nami – Stepy Azowskie i Akermańskie! Wielkie równiny Dakotów, huculskie połoniny! Bizony, mustangi, tarpany, suhaki!

Bezkrzesne morze traw, zielonych, rudych, brązowych, zależnie od pory roku, poprutykane mozaiką kolorowych kwiatów. Porośnięte ciernistymi krzewami jary, białe skały lśniące w słońcu. Gdzieniedzie samotne drzewo, szalwie, burzany. Tatarzy i Kozacy, Siuksowie i Pawnisi, ostatni bój generała Custer.

No nie, powściągnijmy wyobraźnię, zamknijmy księgi czytane w młodości. Rzeczywistość też jest piękna. Jesteśmy na terenie rezerwatu roślinności stepowej „Podzamcze”.

Dolina Koszarzewki tworzy tu półksiężycowate zakole skierowane ku północ-

no-wschodowi odcinając wierzchowinę ostrą krawędzią wypreparowana w skałach węglanowych. Długość tej formy terenu wynosi ok. 1200 m, a wysokość bezwzględna zawiera się pomiędzy 202 a 235 m n.p.m.

Genezę swą zawdzięcza intensywnej działalności połączonych wód Koszarzewki – Gałęzówki z wielką siłą niszczących brzeg. Widząc, na co dzień dwie skromne rzeczulki można uśmiechnąć się z politowaniem nad wybujałą wyobraźnią akademików. Ale kto choć raz przeżył powódź w Bychawie, kto widział rwące całą doliną nurty – ten dla potęgi żywiołów ma szacunek. Krawędź doliny zgodnie z naszym kierunkiem marszu wznosi się. Zachodnią część zbocza na długości ok. 0,5 km porastają zespoły roślinności trawiastej (*Festuco-brometea*) i krzewiastej (*Prunetum-fruticosae*). Przetłumaczmy na język zrozumiały: murawy nazwę zawdzięczają gatunkom charakterystycznym kostrzewy – walezyjskiej i bruzdkowanej (*festuca-valesiaca* i *f. sulcata*) oraz stokłosa bezostnej i prostej (*Bromus inermis* i *b. erectus*), krzewy zaś to znana wszystkim tarnina (*Prunus spinosa*) i wisienka karłowata (*Cerasus fruticosa*) gatunek stepowy – pod ochroną. O innych gatunkach roślin rzadkich i chronionych nieco później.

Skąd step w Bychawie? Wszak Polska leży w strefie lasów mieszanych i liściastych. Spójrzmy do atlasu – wielkie formacje roślinności trawiastej leżą zazwyczaj w strefie opadów poniżej 300 mm rocznie, dobrego usłonecznienia i suchych ciepłych wiatrów. Tymczasem Bychawa otrzymuje ponad 580 mm opadów rocznie.

W Polsce roślinność sucha i ciepłolubna (kserotermiczna) występuje płatami na Podkarpaciu, Wyżynie Lubelskiej, Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej i w Niecce Nidziańskiej. Jej siedliskiem są nasłonecznione stoki lub wierzchowiny, zbocza wąwozów, ostańce. Podłoże



Stara zabudowa przy ulicy Podzamcze 1983 rok
Źródło: Bychawa, woj. lubelskie. Studium historyczno-urbanistyczne
opr. P. Sygowski, Lublin 1984

K. MAZUR

Orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*

stanowią skały węglanowe, a gleby rędziny, lessy, gleby brunatne. Właściwe odwodnienie zapewnia ukształtowanie terenu i spękania skał odprowadzające wodę w głąb ziemi.

I jeszcze odpowiednia wystawa na wiatry ciepłe i suche – u nas z kierunków południowych. Najczęściej są to w Polsce obszary wylesione przez działalność człowieka, a przed sukcesją zbiorowisk leśnych zabezpieczone np. przez wypas bydła.

A rośliny? To najczęściej migranci z obszarów Panonii i Pontu czyli Niziny Węgierskiej i Stepów Czarnomorskich lub relikty cieplejszych i bardziej suchych epok na naszych terenach. Rezerwat roślinności kserotermicznej „Podzamcze” powstał w 1974 r. z inicjatywy prof. Dominika Fijałkowskiego jako pierwszy element systemu ochrony przyrody na obszarze Wyniosłości Gielczewskiej.

Zawilec wielkokwiatowy *Anemone silvestris*

Spośród ponad 210 gatunków roślin naczyniowych, jak podaje prof. Fijałkowski, 109 to rośliny chronione lub rzadkie. Trudno będzie wymienić wszystkie i jeszcze przetłumaczyć używane przez biologów nazwy łacińskie na rodzime. Jeszcze trudniej połączyć oryginalnie brzmiące nazwy z właściwymi roślinami. Zainteresowanym i upartym można polecić fundamentalną pracę pani Marzeny Pasztaleniec-Serafińskiej „Roślinność kserotermiczna okolic Bychawy” wydaną przez Bychawskie Towarzystwo Regionalne (Bychawa 1996). Inne prace jak np. wspomniana już „Inwentaryzacja środowiska przyrodniczego w gminie Bychawa” są trudno dostępne. Ponadto należy uzbroić się w przewodnik (tzw. klucz) do oznaczania roślin np. Rostańskiego i Seidla.

Osobiście amatorom (takim, jak autor niniejszej opowieści) polecić mogą przewodniki Jakuba Mowszowicza „Flora Wiosenna”, „Flora Letnia”, „Flora jesienna” wydane przez Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. Zawierają one uproszczony system rozpoznawania roślin oparty na kolorze kwiatów i porze kwitnienia, pozwalający obejść się bez znajomości systematyki roślin.

A zatem – przewodnik w ręce i przyjemnej zabawy. Tymczasem na użytek mniej ambitnych turystów wymienimy parę gatunków rosnących gdzieś w dzikich stepach „Podzamcza”. Najwcześniej zakwita pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*), nieco później niebieskawo białawy zawilec wielkokwiatowy (*Anemone silvestris*), wbrew łacińskiej nazwie nie rosnący w lesie. Wspomniana już wisienka karłowata kwitnie na początku maja drobnymi białymi kwiatami, a gdzieś w lipcu dojrzewają podłużne ciemnoczerwone owoce. Rozpoznać i odszukać ją łatwo, płaty krzewów występują tuż obok ścieżki. Od maja do lipca kwitnie znany z ogródków orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*) o ciemnoniebieskich ostróżkowatych kwiatkach. Późnym latem zakwita ostrożeń panoński (*Cirsium panonicum*) duża roślina przypominająca oset o purpurowych kwiatostanach zebranych w koszyczki i szerokich szarzielonych, nieco kolczastych liściach. Oman wąskolistny (*Inula ensifolia*) kwitnie żółtawo od lata do późnej jesieni, łodyga wysmukła, liście bardzo wąskie, lancetowate. Oprócz omanu wąskolistnego w rezerwacie występują dwa inne – oman

szorstki i wierzbolistny. Ciekawa jest etymologia nazwy – otóż kłaczce omanu zawiera alkaloidy o właściwościach halucynogennych, używane w medycynie ludowej. P. Pasztaleniec spośród roślin chronionych występujących w rezerwacie wymienia miłka wiosennego (*Adonis vernalis*) roślinę z rodziny jaskrowatych. Kwitnie wczesną wiosną już na początku kwietnia, duże żółte kwiaty (do 7 cm) osadzone na niezbyt długiej łodydze. Inne źródła występowania miłka na terenie rezerwatu „Podzamcze” nie stwierdzają. Natomiast oman rozpoznawczy się znacznie i chroniony jako gatunek nie jest. Ponadto w „Inwentaryzacji...” stwierdzono występowanie w rezerwacie spośród roślin chronionych:

- pluskwicy europejskiej (*Cimicifuga europea*) – cuchnąca roślina z rodziny jaskrowatych, kwiaty zielonkawe
- powojnika prostego (*Clematis recta*) – roślina słabo pnąca również z rodzi-

ny jaskrowatych, kwiaty białe, drobne, dość wysoka

- goryczki krzyżowej (*Gentiana cruciata*) – wys. do 45 cm, kwiaty brudnoniebieskie lub zielonkawe, kwitnie od czerwca do sierpnia.

Inne źródła wymieniają jeszcze wężymord stepowy (*Scorzonera purpurea*) – nieco podobny do omanu, kwitnie biało oraz astra gwiazdkę (*Aster amellus*) – kwiaty fioletowoniebieskie, wys. 30-60 cm, kwitnie w sierpniu-wrześniu.

Oprócz roślin chronionych typowych dla środowisk kserotermicznych warto wymienić jeszcze parę bardziej powszechnych, ale wyraźnie tworzących pejzaż. I tak, pośród zarosli znajdziemy kilka gatunków dzikiej róży. Trzmielina zwyczajna wyróżnia się jesienią czerwonymi liśćmi i szkarłatnymi owocami. Dereń świdwę rozpoznamy po czerwonej korze i czarnych owocach. Pośród roślin zielnych kilka gatunków koniczyny, główienka pospolita – mała roślina o dużych fioletowych kwiatkach, szalwia łąkowa – kwitnie późną wiosną niebieskimi, drobnymi kwiatkami. Boddiziek szkarłatny i łąkowy (niebieski) wydzielają charakterystyczny zapach pelargonii. Dodajmy jeszcze kilka gatunków dzwonka, dziewanne, chaber łąkowy. Dosoć! Obecność wielu roślin wydzielających olejki eteryczne np. piołun, dziurawiec, szalwia, sprawia, że w ciepły słoneczny dzień unosi się nad rezerwatem wspaniały zapach ziół. Samo zdrowie!

Przypomnijmy: na terenie rezerwatu wszystkie rośliny są chronione, nie wolno ich niszczyć, zrywać ani wykopywać dla posadzenia w ogródku. Prawo zabrania też chodzenia poza ścieżkami i wypasu bydła.

I to jest błąd. Dla zbiorowisk trawiastych umiarkowane deptanie i wypas są dobrodziejstwem – chronią je przed sukcesją lasu. Idąc krawędzią ku wschodowi łatwo zauważymy, że na obszar skarpy wkraczą drzewa. Zjawisko dostrzec możemy także porównując zdjęcia rezerwatu sprzed lat. Modrzew, robinia (potocznie zwana akacją), jesion – głównie u podnóża skarpy, dąb, sosna etc. występują zwłaszcza w żłebach rozcinających zbocza, gdzie więcej wilgoci. Dlatego część drzew i zarosli winna być

Oman wąskolistny *Inula ensifolia*

usuwana, oczywiście pod nadzorem konserwatora.

W kierunku wschodnim gęstość żłebów rozcinających zbocze i głębokość rozcięcia wzrasta. Wschodnią granicę

HARMONOGRAM ZEBRAŃ W SOŁECTWACH 2009

rezerwatu stanowi krótki, lecz głęboki wąwóz biegnący w pobliżu szosy lubelskiej. Rezerwat obejmuje obszar 3,4 ha (dł. ok. 500, szer. do 200 m). O systemie ochrony przyrody, którego część stanowi rezerwat roślinności stepowej „Podzamcze” opowiemy później.

Warto jeszcze wspomnieć o szczególnych warunkach aerodynamicznych, jakie tworzą się w rejonie krawędzi. Przybliżmy nieco ogólnie zjawisko. Ruch powietrza nad płaską powierzchnią terenu odbywa się laminarnie (tzn. warstwowo). Cząstki powietrza przy ziemi gęstsze i chłodniejszego poruszają się wolniej, dodatkowo spowalniane tarciem o powierzchnię, niżli te, które znajdują się wyżej. Zjawisko znane – im wyżej, tym bardziej wieje. Napotykać barierę w postaci stromej zbocza powietrze zostaje sprężone i ogrzane dodatkowo pobierając ciepło od wystawionego do słońca podłoża. Strumień powietrza o dużej energii skierowany zostaje ku górze. Teraz ruch powietrza nad krawędzią jest wypadkową ogólnego kierunku wiatru i prądów wznoszących. Powstają tzw. noszenia i turbulencje. Zjawisko zwane potocznie falą jest szczególnie intensywne przy ciepłych i silnych wiatrach południowych poprzedzających front atmosferyczny. Przy większej skali deniwelacji warunki terenowo-powietrzne wykorzystują szybownicy i lotniarze. Bychawskie wzgórza upodobał sobie lotnicy-modelarze.

Niegdyś w Bychawie działało prężnie środowisko modelarskie; przypomnijmy parę nazwisk: pp. Chrzanowscy Janusz i Artur, p. Janusz Muda, p. Sebastian Grudzień byli postaciami liczącymi się w dziedzinie modelarstwa w skali całego regionu. Wielokrotnie rozgrywano w Bychawie zawody modelarskie, o czym donosiła prasa.

Dziś środowisko bychawskich modelarzy pozbawione bazy i zaplecza finansowego oraz narybku młodych entuzjastów – podupadło.

Prądy wznoszące znane są również ptakom drapieżnym. W ciepłe dni późnego lata młode myszołowy ćwiczą sztukę unoszenia się „na fali”, znajdując punkty gdzie prąd powietrza równoważy siłę ciężenia.

Od wąwozu wyznaczającego granicę rezerwatu skarpa biegnie ku południowi z odchyleniem na zachód w dalszej części. Tę część zbocza porastają drzewa pochodzące częściowo z nasadzeń, a częściowo z samosiejek. Mimo to po latach ukształtowały się zbiorowiska roślinne przypominające w partiach wilgotnych i zacienionych łęg topolowo-jesionowy, a w częściach suchych grąd z grabem i lipą.

Jeżeli znudzila nam się wielokrotna wędrówka krawędzią zbocza...

cdn.

Data zebrania	Godz.	Miejscowość/miejsce zebrania	Sołtys
17 luty wtorek	14.00	Zdrapy Szkoła w Zdrapach	K. Mazurkiewicz
18 luty środa	10.00	Gałęzów Kolonia Pierwsza Remiza w Gałęzowie Kolonii Pierwszej	A. Mikulski
	14.00	Leśniczówka Świetlica	J. Rybaczek
19 luty czwartek	10.00	Stara Wieś Druga, Stara Wieś Trzecia Szkoła w Starej Wsi Drugiej	S. Lipiec L. Boksa
	14.00	Bychawka Pierwsza Bychawka Druga Bychawka Trzecia Bychawka Druga Kolonia Bychawka Trzecia Kolonia Szkoła Podstawowa w Bychawce	B. Zemszał B. Kurant M. Pietrzak P. Winiarczyk M. Stawska
20 luty piątek	10.00	Koszarzew Dolny Kolonia Remiza	W. Matysek
	14.00	Stara Wieś Pierwsza Remiza	P. Wiśniewski
22 luty niedziela	14.00	Zaraszów Zaraszów Kolonia Szkoła w Zaraszowie	J. Łyś H. Kowalczyk
23 luty poniedziałek	10.00	Wola Duża Kolonia Wola Duża Remiza (Wola Duża)	S. Gajur S. Dyś
25 luty środa	14.00	Zadębie Wandzin Sala konferencyjna	S. Jarosz M. Grzesiak
27. luty piątek	10.00	Gałęzów Świetlica w Gałęzowie	J. Flis
	15.00	Podzamcze ŚDS	Cz. Górniak
28 luty sobota	17.00	Gałęzów Kolonia Druga Remiza	A. Spust
2 marzec poniedziałek	10.00	Kowersk Remiza	M. Jackowski
	14.00	Wola Gałęzowska Wola Gałęzowska Kolonia Józwów Szkoła w Woli Gałęzowskiej	F. Florek F. Flis Z. Kulpa
3 marzec wtorek	17.00	Osiedle nr 1 Osiedle nr 2 Sala konferencyjna	R. Bielak C. Rachwał
4 marzec środa	10.00	Urszulin Świetlica	S. Ziarkowski
	14.00	Osowa Osowa Kolonia Szkoła w Osowie	M. Sobieraj
5 marzec czwartek	14.00	Łęczycza Dom sołtysa	J. Popławski
6 marzec piątek	10.00	Olszowiec Olszowiec Kolonia Romanów Remiza w Olszowcu	G. Szorek M. Kostruba K. Wójcik .
9 marzec poniedziałek	17.00	Marysin Grodzany Sala konferencyjna	M. Mularczyk B. Gęba
10 marzec wtorek	14.00	Wincentówek Dom sołtysa	M. Mazurkiewicz

opracował Marek Matysek



Głos regionalistów

dodatek
do Głosu Ziemi Bychawskiej
nr 1 (204)

redaguje
**BYCHAWSKIE
TOWARZYSTWO
REGIONALNE**

1 (47)
2009

POZNAĆ PATRONA

O Piotrze Ściegiennym – patronie ulicy w Bychawie, patriocie o poglądach rewolucyjnego demokraci, założycielu Związku Chłopskiego, Sybiraku

Blaski i cienie losu Patronów

Nieprzewidywalne są losy patronów i wbrew pozorom niepewne. Patronem wprawdzie zostaje się, prawie z zasady, po śmierci (tu chwalebny wyjątkiem rodzimym jest Jan Paweł II wynoszony na cokoły już za życia, wszakże prawdziwy wysyp pomników, ulic, szkół Jego imienia nastąpił jednak po śmierci; można przypuszczać, że gdyby to przewidział, obruszyłby się, bo czy o takiej zmianie oblicza tej ziemi myślał?), ale właśnie patronat sprawia, że osoba, której nazwiskiem nazwano ulicę, plac, szkołę czy inną instytucję, zyskuje jakby nowe życie. Patronat to szczególne uhonorowanie. Jednakże gdy wiatr, a bywa, że huragan historii zmieni kierunek, autorytety niektórych patronów i chwieją się, i nikną. Bywa, że dotychczasowy bohater w politycznie zweryfikowanych czasach okazuje się być łajdakiem, łotrem czy innym ładaco. Osąd przyszłości bywa bezlitosny, a łaska historii na pstrym koniu jeździ. I tak to spadają głowy z pomników, szyldy z budynków, rozbijane są tablice ku czci. A nazwy ulic zastępuje się innymi nazwiskami tych dawniej odsadzanych od czci i wiary, tych zepchniętych kiedyś w oficjalny niebyt. Choć w zbiorowej skrytej pamięci oni przecież zawsze istnieli. W Bychawie – Piłsudski, Grot-Rowecki, ks. Kwiatkowski, Armia Krajowa.

Obserwacja życia, choćby i w naszym małomiasteczkowym światku dostarcza przykładów i nieustępliwości bohaterów minionego systemu, i powrotu niesprawiedliwie straconych. Ci pierwsi próbują się jeszcze bronić, zwierają szyki i nie ustępują, jak w Bychawie generał Walter Świerczwski. Trwa, pyszniąc się w nie byle jakim sąsiedztwie – Dąbrowskiego, Mickiewicza, Sienkiewicza. Ale Dzierżyński się wyniół!

W Gruzji przywiązanej do swego rodaka Josifa Wissarionowicza Stalina, który zdaniem niektórych historyków ma na sumieniu więcej ludzkich istnień niż Adolf Hitler, do dziś istnieją liczne jego pomniki, są też i w Rosji. W jednym z sondaży opinii społecznej zajął „zaszczytne” trzecie miejsce wśród popularnych i cenionych obecnie przez Rosjan postaci historycznych (sic!). Na Ukrainie za prezydentury Juszczenki zezwala się na odsłanianie tablic dla upa-

miętnienia sprawców rzezi wołyńskiej na Polakach... Po ukraińskiej stronie granicy słychać: to geroje, po polskiej – ludobójcy.

Z powyższych faktów i refleksji nie należy wyprowadzać krańcowych wniosków o relatywizmie historycznych kryteriów wyboru patronów czy w ogóle o rezygnacji z osobowych nazw ulic i szkół. To oczywiste, że i najwięksi popełniają ludzkie błędy (łac. *errare humanum est*), ale mimo to przecież nikt nie kwestionuje ulic polskich monarchów, pisarzy, artystów, wodzów powstań, nawet bohaterów fikcyjnych – literackich. Nie byli, co prawda, kryształowi, ale ich ewentualne błędy nie podważają oczywistych zasług dla narodu, czy nawet ludzkości. Prawdziwe autorytety i czyste intencje obronią się niezależnie od zmieniającej się rzeczywistości. Na pewno jednak przyjęcie nowego patrona czy jego zmiana muszą być bardzo przemyślane i konsultowane naukowo. Na bieżąco. Trzeba się liczyć z faktem weryfikacji i reinterpretacji na podstawie nowo dostępnych źródeł, rzucających nowe światło na wydarzenia i biografie. Liczyć z zaskakującym odkryciem czyichś zasług/drażnień, czego świadkami jesteśmy w Polsce w ostatnich latach.

Wiedza o patronie ulicy, szkoły, miejsca pracy jest poniekąd – zabrzmi to banalnie – obywatelskim obowiązkiem. Przybyszowi z zewnątrz nic raczej nie powiedzą nazwiska: Pilecki, Kwiatkowski, Maj, Budny – wszystkie związane z przeszłością Bychawy. Wyżej podpisana zapytała natomiast rodowity bychawianin: dlaczego ulica Piotra Ściegiennego? Otóż to. Wiedza o dwu innych kapłanach, patronach ulic biegnących równoległe w stronę kościoła, ks. Kwiatkowskiego i Maja jest w środowisku popularyzowania i w różnym stopniu przyswojona. Czym natomiast zasłużył się Ściegienny? A właśnie przy ulicy Ściegiennego jest i kościół, i plebania, i przylegający teren wraz ze schroniskiem prowadzonym przez siostry albertynki. Może zadecydował sam fakt przynależności do stanu duchownego (ale tu wybór był znacznie bogatszy) lub związki Ściegiennego z Lublinem i Lubelskiem, bo dowodów, że dotarł ze swoją misją do Bychawy nie ma. Niech więc niżej zamieszczona informacja



Maria Dębowczyk
regionalistka

przybliży sylwetkę i działalność tej postaci w oparciu o artykuł już nieżyjącego lubelskiego historyka, profesjonalisty Prof. Tadeusza Mencla (Kalendarz Lubelski 1974 R.17.)

Książka Piotr Ściegienny (31.01.1801 – 15.11.1890)



Z pewnością nie był postacią przeciętną pod wieloma względami, co potwierdza jego postawa życiowa, aktywność społeczna i polityczna, buntownicza natura ujawniająca się w proteście przeciw niesprawiedliwości. Surowe konsekwencje tego zaważyły na całym jego życiu, a pamiętajmy, że żył w czasach zniewolenia Polski przez zaborców.

Syn chłopskiego małżeństwa ze wsi rządowej Bilczy pod Kielcami miał to szczęście, że ojciec, będąc chłopem pańszczyźnianym został zwolniony od ciężarów pańszczyzny, jako gajowy, mógł więc najzdolniejszego syna spośród czworga swoich dzieci wysłać do szkoły elementarnej, i dalej do wojewódzkiej w Kielcach. Tu utrzymywał się częściowo sam jako korepetytor. Swoją decyzję o wstąpieniu do seminarium duchownego, podjętą dość wcześnie, musiał odłożyć na później z braku materialnych środków, tymczasem został nauczycielem w rodzinnej Bilczy, potem uczył kolejno w innych pobliskich wsiach. Krótko jako urzędnik rozpoczął też bezpłatną aplikację w nadziei na uzyskanie z czasem płatnej posady i nadal utrzymując się z korepetycji. Gdy te nadzieje zawiodły, wstąpił w 1827 r. do seminarium pijarów w Warszawie, skąd po pewnym czasie, doceniając jego doświadczenie nabyte w pracy nauczycielskiej i zapewne poziom wiedzy, przeniesiono go do szkoły pijarskiej wydziałowej w Opolu Lubelskim. Wzbuch powstania

1830 roku, stał się bodźcem pierwszych publicznych wystąpień Ściegiennego, który zasłynął jako kaznodzieja – patriota.

W rok po święceniach kapłańskich (1832) skierowano go do Wilkołazu koło Kraśnika w Ordynacji Zamojskich, jako wikariusza, wsi liczącej wówczas ponad tysiąc mieszkańców, w której właśnie przeprowadzano oczyszczanie chłopów. Za zgodą właścicieli majątku prowadził w Wilkołazie szkołę, ucząc 50 dzieci wiejskich obojga płci. Ponieważ jednak nie posiadał żądanego od władz oświatowych w Lublinie dokumentu o swoich kwalifikacjach nauczycielskich, szkołę wkrótce zlikwidowano.

W tym miejscu, wyprzedzając późniejsze losy Ściegiennego, trzeba dobitnie podkreślić bardzo silny jego związek z wsią, jej mieszkańcami i swoją wiejską rodziną, o którą troszczył się szczególnie, wspomagając chorą matkę i dbając o resztę rodzeństwa. Cała jego późniejsza działalność skierowana była na polepszenie losu chłopstwa, z którym czuł się emocjonalnie związany.

Działacz polityczny, przywódca Związku Chłopskiego

Już w Wilkołazie rozpowszechniał i czytał chłopom zakazane pisma radykalnych polskich autorów – Lelewela, Mochnackiego, interesowały go też programy polityczne odnośnie do chłopstwa tworzone na emigracji, nawiązał kontakt ze spiskowcami lubelskimi i warszawskimi. Propozycje Ściegiennego zawarte w jego pismach i wystąpieniach zmierzły do wprowadzenia nowego ustroju

społecznego siłą, a więc drogą rewolucji. Był zdecydowanie **rewolucyjnym demokratą**. Wprawdzie nie żądał całkowitego zniesienia własności prywatnej, a jedynie tej wielkiej, jednak ukoronowaniem jego działalności i agitacji miał być wybuch powstania chłopskiego przygotowanego przez Związek Chłopski, którego był założycielem. Działał w Lubelskiem, ale zniechęcony niewielkim poparciem i odzewem przeniósł swoją agitację, której nasilenie przypadło na lata 1840-1844, w strony rodzinne – Kieleckie, także Radomskie. W 1844 r. został administratorem parafii w Chodlu. Na jesieni tego roku, w porozumieniu ze spiskową organizacją warszawską, zaplanowano, z wielkim zaangażowaniem Ściegiennego, wybuch powstania, którego ośrodkiem miały być Kielce. Mimo poparcia kilkudziesięciu chłopów ze słynącej z oporu wsi Krajna, do powstania nie doszło. Przyczyny, to nikła liczba uczestników, strach przed konsekwencjami, przypadki zdrady.

Autor „Złotej Książeczki”?

Osoba Ściegiennego już od dawna ścigała na siebie uwagę władz rosyjskich Królestwa Polskiego. W 1840 r. ukazała się *Złota książeczka czyli historia rodu ludzkiego, z podtytułem List Ojca Św. Grzegorza do rolników, rzemieślników, chłopów, mieszczan, żołnierzy, do lokajów, pisarzy, ekonomów z Rzymu przysłana*, głosząca likwidację wielkiej własności i walkę z zaborcą. Wszczęto śledztwo. Ściegiennego, który rozpowszechniał „Książeczkę” i ją czytał chłopom, posadzając o jej napisa-

nie, aresztowano, ale w toku śledztwa nie przyznał się do jej autorstwa i został zwolniony. Raczej jednak to on był jej autorem, którą to informację z zastrzeżeniem „prawdopodobnie” można również znaleźć w najnowszych encyklopediach (Nowa Encyklopedia Powszechna PWN t.6. str. 1032).

Niektórzy z organizatorów nieudanego chłopskiego powstania zdołali uciec za granicę, policja jednak dopadła Ściegiennego. Aresztowanego 25 października 1844 r. uwięziono i skazano na śmierć. Wyrok w dwa lata potem zamieniono na ciężkie roboty – zsyłkę na Syberię. Jednocześnie dotknęła go inna, szczególnie bolesna kara, infamia pozbawienia godności kapłańskiej. Po 10 latach katorgi na Syberii otrzymał zezwolenie na osiedlenie się, nadzorowane, w Permie. Do kraju powrócił w 1871 r. po 25 latach wygnania i osiadł w Lubelskiem. Święcenia kapłańskie przywrócono mu w 1883 r., mógł więc podjąć pracę kapłana w klasztorze i szpitalu bonifratrów w Lublinie.

Tu też zmarł 15 listopada 1890 r., a pogrzeb przerodził się w patriotyczną manifestację.

Wracając do pytania o zasługi Piotra Ściegiennego zreasumujmy: kapłan, polski patriota o radykalnych poglądach społecznych, zwolennik rewolucji z udziałem chłopstwa, więzień caratu, zesłaniec syberyjski. Gwoli prawdzie dodajmy: zraził sobie wielu i nie przez wszystkich, z powodu swej ostrej krytyki stosunków społecznych i rewolucyjnej agitacji był akceptowany.

Kiedy patrzę hen za siebie...

Ciekawą wycieczkę w przeszłość zaproponowali swoim uczniom nauczyciele ze SP w Koszarzewie. Zadanie domowe polegało na rozmowie z dziadkiem, babcią, również z rodzicami w wieku więcej niż średnim, na temat ich dziecięcych zabaw. Dziś, w czasach elektronicznych zabawek dostępnych w sprzedaży, najmłodszy nie mają wyobrażenia o formie rozrywki starszego pokolenia, zwłaszcza na wsi, gdzie przeważała ludność niezamożna. A o telewizji i komputerach nikomu się wówczas nie śniło.

Zebrany przez uczniów materiał, uporządkowany przez nauczycieli tj. Danutę i Tomasa Kalinowskich, przekazany następnie do redakcji, pozwolił wyłonić następujące gry i zabawy dzieci wiejskich z lat przed i tużpowojennych.

Szmaciane lalki. Korpus formowano z trocin albo ze zbędnych szmatek i obszywano materiałem, oczy były z guzików, włosy z lnu lub wełny zaplecione w warstwy i wiązane kolorowymi wstążeczkami. Taką lalkę ubierało się w szycie ze skrawków materiału spod-

nice (spodnie nie były wtedy w modzie), fartuszki, a buty robiono z korka lub filcu. Pięknie prezentowały się lalki ze sznureczkami jarzębinowych koralików. Każda taka lalka była oryginalna i niepowtarzalna, w przeciwieństwie do dzisiejszych produkowanych taśmowo barbie. Dziewczynki prześcigały się w pomysłach strojenia lalek w uszyte przez siebie sukieneczki, spódniczki, kapelusiki czy chusteczki. Przy okazji uczyły się prostych czynności krawieckich jako przyszłe gospodynie.

70-letni czy starsi pamiętają też szmaciane piłeczki ręczne wypełnione wewnątrz trocinami i starannie obszyte przez mamy czy babcie. Tylko nieliczne dzieci miały na wsi gumowe piłki – przedmiot zazdrości innych.

Grzechotki. Po świnobiciu, z myślą o dzieciach, dorośli wyjmowali ostrożnie pęcherz, uważając, by go nie uszkodzić i suszyli tak, by wyglądał potem jak balon. Do środka wsypywano ziarenka grochu, który przy poruszaniu związa-

nego pęcherza grzechotały. Takie grzechotki były leciutkie i lubiane nawet przez kilkuletnie dzieci, pilnowane jednak w czasie zabawy przez starsze dzieci, bo łatwo je było przebić, a to oznaczało koniec zabawy. Na następną grzechotkę trzeba było czekać do kolejnego świnobicia.

Pikor. To zabawa zbiorowa, dla kilku osób, bawiących się na dworze, najlepiej na podwórku, łące, boisku. Na środku narysowanego dużego koła stawiano dość mocno osadzoną dużą pałkę, zwaną pikorem i rzucano w nią innymi pałkami, stojąc na linii – granicy koła. Wygrywał ten, kto przewrócił pikora, wtedy wychodził poza koło, ale inni bawili się dalej, aż wszyscy uczestnicy zdołali tego dokonać.

Zabawa z fajerką pociągała raczej chłopców. Na końcu długiego kijka wbijali gwóźdź, który lekko zaginali, tak by zaczepić na nim fajerkę i prowadzić ją kijem do wyznaczonej mety. Zabawa wymagała sporej wprawy, więc zazwyczaj wygrywali starsi chłopcy, którym zazdrościli młodsi. A była możliwa tylko wtedy, gdy na kuchni nie warzono obiadu, no bo bez brakującej fajerki nie byłoby to możliwe.



KSM to sposób na młodość

Małgorzata Ciupak

Od września ubiegłego roku w naszej parafii funkcjonuje **Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. Bychawski oddział KSM przyjął nazwę *Altitudo*, co znaczy „głębia”. Obecnie oddział zrzesza około 50 młodych osób. Naszymi aniołami stróżami są ks. Tomasz Gap i ks. Tomasz Skalecki.**

Pewnie każdy zastanawia się, co to za stowarzyszenie. Otóż KSM łączy ludzi w wieku od 14 do 30 lat, pragnących twórczo i aktywnie wykorzystać swoją młodość. KSM to najlepszy sposób, aby odnaleźć swoje miejsce w grupie rówieśników w szkole czy parafii. Wszyscy KSM-owicze tworzą jedną wielką rodzinę. Jest to rodzina ludzi gotowych całym swoim życiem służyć nie tylko Bogu, Kościołowi, ale i Ojczyźnie. Celem działania stowarzyszenia jest kształtowanie dojrzałych chrześcijan oraz aktywne uczestnictwo i ukształtowanie ich w misji, jaką powierza Kościół, czyli szerzenie i upowszechnianie katolickich wartości i zasad we wszystkich dziedzinach życia. Warto dodać, że patronami KSM-u w całym kraju są błogosławiona Karolina Kózkówna i święty Stanisław Kostka.

Choć działamy zaledwie kilka miesięcy, bychawscy KSM-owicze nie próżnują. Mimo rozbudowanego planu zajęć szkolnych w każdy piątek spotykamy się, by wspólnie przeżywać Eucharystię, poruszać nurtujące nas tematy, bądź po prostu miło spędzać czas w towarzystwie przyjaciół.

Należy także wspomnieć o licznych akcjach przeprowadzonych przez nasz oddział. Mam tu na myśli chociażby



Bychawski oddział KSM-u przeprowadził zbiórkę słodyczy i zabawek. Dzięki temu św. Mikołaj mógł obdarować prezentami 40 maluchów

zbiórkę słodyczy i zabawek, które następnie w postaci paczek świątecznych trafiły do najbardziej potrzebujących dzieci z naszej parafii. Dzięki temu św. Mikołaj mógł obdarować 40 maluchów. W tym miejscu chcielibyśmy serdecznie podziękować wszystkim ofiarodawcom, którzy wsparli nasze starania.

Przeprowadziliśmy także sprzedaż własnoręcznie wykonanych kartek świątecznych. Pozyskane w ten sposób środki przeznaczaliśmy na wyjazd rekolekcyjny do miejscowości Małe Ciche

Nie sposób pominąć wielkiego dzieła kołędowania. Ktoś spyta: od kiedy to kołędowanie jest wielkim dziełem? Odkąd w Bychawie kołęduje ponad trzydziestoosobowa grupa pięknie przebranych, jeszcze pięknie śpiewających, grających na gitarach i składających życzenia prawdziwe góralską gwarą kołędników.

Nasza działalność nie opiera się jedynie na obowiązkach i zbiórkach. W niedzielę 28 grudnia wszyscy z księżmi asystentami i rodzicami spotkaliśmy się, aby wspólnie przeżywać czas Narodzenia Pańskiego. Spotkanie odbyło się w Bychawskim Centrum Kultury. Uroczystość rozpoczęliśmy wspólną modlitwą i rozważaniem fragmentu Pisma

Świętego. Następnie nadeszła pora dzielenia się opłatkiem i składania świątecznych życzeń. Swoją obecnością zaszczycił nas Burmistrz Bychawy Andrzej Sobaszek. Na spotkaniu był także czas na mniej oficjalną część. Obejrzelismy prezentację multimedialną wykonaną przez ks. Tomka Gapa. Ksiądz dostarczył nam mnóstwo śmiechu i moc niezapomnianych wrażeń. Należy również podkreślić, że nasze kochane dziewczęta przygotowały smaczny poczęstunek dla gości. Po zakończonym spotkaniu wszyscy w miłej atmosferze rozeszli się do domów.

Przykłady te pokazują, że KSM to sposób na twórcze spędzenie czasu, ale i naprawdę dobra zabawa. To alternatywa dla wypoczynku przed ekranem telewizora. KSM to również okazja, by zastanowić się nad wartościami, jakie są dla nas ważne. Dlatego KSM pomaga nam pięknie przeżyć ten czas, który nazywamy MŁODOŚCIĄ.

Jeśli chcesz do nas dołączyć lub po prostu bliżej poznać dzieło KSM, zapraszamy w każdy piątek po Mszy św. o godz. 18.00 do salek przy bychawskiej plebanii. Do zobaczenia!

Dziękujemy

firmom, które wspomogły przygotowanie paczek świątecznych dla dzieci z naszej parafii

- Sklep „Wszystko od 4 zł”, Edyta Igras, ul. Partyzantów 10, Bychawa
- „TOPik” Eliza Golik, ul. Piłsudskiego 51/17, Bychawa
- „Chiara” – Sklep Bieliźniarski, Beata Sobkowicz-Walewska, ul. Rynek 10, Bychawa
- PHU Zbigniew Tylus – Sklep Spożywczo-Przemysłowy, ul. 11 Listopada 16, Bychawa
- „Avanti”, Artur Dubiel, ul. Piłsudskiego 1, Bychawa

- „Mar” Spółka Jawna, ul. Piłsudskiego 18, Bychawa
- PHU „Sawat”, Wiesław Sagan, ul. Piłsudskiego 23, Bychawa
- Sklep „Skarbek”, Zofia Sak, ul. Piłsudskiego 21, Bychawa
- GS „SCH” Bychawa, sklep nr 11, ul. Piłsudskiego 33, Bychawa
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska – Sklep Firmowy, ul. Piłsudskiego 71, Bychawa
- Sklep Wielobranżowy, Albert Ładniak, ul. Piłsudskiego 65, Bychawa
- Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Hurt-Detal, Romuald Chromczak, ul. Piłsudskiego 46, Bychawa
- Artykuły Spożywcze, Kwiaty Upo-

- minki, Dariusz Rymarz, ul. Piłsudskiego 49, Bychawa
- „Lumer” Hurt Detal, Leszek Szewczyk, ul. Piłsudskiego 47, Bychawa
- Przedsiębiorstwo „Walczak’s” Sp. z o.o., Sklep nr 2, ul. Piłsudskiego 31, Bychawa
- „Asimex”, Marek Piotrowski
- Sklep Wielobranżowy, Marzena Palusińska, ul. 1-go Maja 4, Bychawa
- Firma Usługowo-Handlowa, Ryszard Kryśka, Sklep Pasmateria Galanteria Zabawki, ul. Partyzantów 6, Bychawa
- Sklep Spożywczy Mięso – Wędliny, Tadeusz Dzwonowski, ul. 1-go Maja 6, Bychawa

Inwestycje roku 2008 w Gminie Bychawa

Przebudowa budynku szkoły w Osowie na mieszkania socjalne



- Projekt zakłada utworzenie 7 lokali mieszkalnych (socjalnych) o powierzchni ok. 37 m kw. każdy, na I i piętrze budynku
- W trakcie tych prac wykonane zostanie także elewacja zewnętrzna wraz z ociepleniem całego budynku, wymiana pokrycia dachowego i dobudowana oddzielna klatka schodowa
- W dniu 31.03.2008 r. została zawarta umowa na roboty budowlane
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Innowacyjne „INNO-TECH” Sp. z o.o. Lublin
- Wartość zadania: 612.044,54 zł. (I etap prac zakończono 30.09.2008 r., wartość: 294.480,01 zł, II etap prac zakończenie zaplanowane na 30.04.2009 r., wartość: 317.564,53 zł)

Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Bychawie

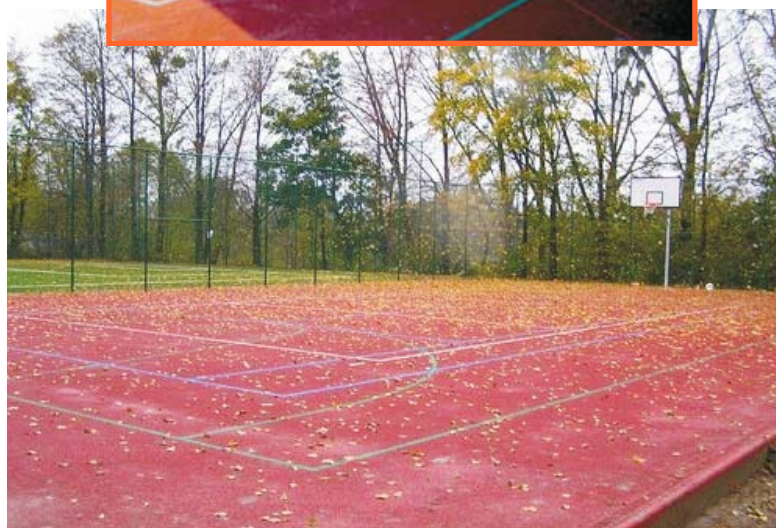
- W 2008 roku wykonana została część kanalizacji deszczowej odwadniającej budynek szkoły od strony zachodniej.
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe EKOMEL – Janów Lubelski
- Wartość zadania: 18.544,77 zł
- W 2009 roku będzie składany wniosek do RPO (w 2008 roku nie było naboru).

Wykonanie instalacji gazowej w Szkole Podstawowej w Bychawce



- Koszt instalacji gazowej: 8.720 zł
- Remont kuchni: 31.010,03 zł
- Dopuszczenie kuchni: 40.472,07 zł
- Opracowanie dokumentacji: 2.200 zł
- Łączny koszt: 82.402,10 zł

Budowa zespołu boisk portowych „Moje Boisko – Orlik 2012”



Projekt zakładał budowę:

- boiska do piłki nożnej o wymiarach 60 x 32 m
- boiska wielofunkcyjnego (siatkówka, koszykówka) o wymiarach 19,1 x 32,1 m
- budynków sanitarno - szatniowych
- ogrodzenie terenu
- budowę przyłączy: elektrycznego, wodociągowego, kanalizacji sanitarnej i deszczowej
- Wartość zadania: 1.565.922,84 zł w tym: (dokumentacji: 26.395,40 zł)

Dofinansowanie ze środków:

- Ministerstwa Sportu 333.000, zł
- Urzędu Marszałkowskiego 333.000 zł
- Budowa wodociągu w miejscowości Bychawka Trzecia (dok. + wykonanie)
- Dokumentacja techniczna obejmowała: budowę sieci wodociągowej o długości 294 mb wraz z przyłączem o długości 27 mb.
- Wartość zadania: 34.041,40 zł
- Wykonawca robót: Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp z o.o. Bychawa

Zakup wiat przystankowych



- Zakupiono 2 wiaty przystankowe o wartości: 9.980,79 zł

Zabudowa pożarnicza samochodu



- OSP Olszowiec
- Wartość zakupu: 148 tys zł

Budowa przyłącza elektroenergetycznego Bychawa zalew Podzamcze

- Zadanie zakończone roboty budowlane
- Wartość robót: 5.015,65 zł
- Wykonawca Zakład Instalatorstwa Elektrycznego – Kraśnik

Modernizacja stadionu sportowego z budową parkingu



- W 2008 roku na parkingu przy stadionie ułożono nawierzchnię asfaltową (warstwa wiążąca o gr. 6 cm) oraz wykonano adaptację części ul. Sportowej.
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. - Zamość
- Wartość zadania: 212.412,54 zł
- Na wykonanie pozostałych robót o wartości ok. 1.500.000,- zł, planuje się pozyskać środki zewnętrzne

Remont ulicy Sportowej w Bychawie



- Ułożono nawierzchnię asfaltową na ulicy o dł. 234 mb.
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe S.A. w Kraśniku
- Zadanie zakończone. Wartość zadania: 125.133,33 zł

Remont drogi gminnej w Wincentówku



- Dokumentacja techniczna obejmuje odcinek drogi o długości 655 mb
- W 2008 r. wykonano odcinek o długości 580 mb.
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. - Zamość
- Wartość zadania: 257.020,29 zł w tym dofinansowania ze środków MSWiA (tzw. powodziowe) w wysokości: 200.000,- zł

Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w budynku OSP w Bychawce Drugiej



- Wykonana wewnętrzna instalacja gazowa i wodociągowa ciepłej wody, zamontowano kuchenkę gazową, ogrzewacz wody, taboret gazowy oraz nagrzewnicę

- Wartość zadania: 24.687 zł
- Wykonawca robót: „KOMPEX” S.J. Lublin
- W trakcie wykonywania są instalacja gazowa i przyłącze gazowe do budynku Klub OSP Bychawka II
- Koszty inwestycji 23,1 tys. zł

Modernizacja drogi gminnej w Zdrapach



- Dokumentacja techniczna obejmuje modernizację odcinka drogi o długości 500 mb.
- W 2008 r. wykonano odcinek o długości 250 mb.
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe S.A. w Kraśniku
- Wartość zadania: 124.803,87 zł
- W dniu 4.04.2008 r. złożono wniosek o dofinansowania ze środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych

Remontu chodnika wzdłuż ul. M.J. Piłsudskiego w Bychawie - etap I



- Dokumentacja techniczna obejmuje chodnik o długości 318 mb
- W 2008 r. wykonano odcinek o długości 182 mb
- Wykonawca robót: Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowego „STANDROG” - Lublin
- Wartość robót: 42.403,64 zł

Remont drogi gminnej w Starej Wsi Trzeciej



- W ramach remontu zmodernizowano 370 mb drogi
- Koszt inwestycji: 192 tys. Zł. W tym dofinansowanie ze środków MSWiA (powodziowe) w wysokości 150 tys. zł

Budowa drogi – Gałęzów – Leśniczówka. Opracowano dok. i wysłano pozwolenie

- Dokumentacja techniczna obejmuje budowę odcinka drogi o długości 1209 mb.
- Pozwolenie na budowę zostało wydane 30.09.2008 r.
- Szacowana wartość projektu: 3.107.986,88 zł
- Planowany okres realizacji 2009-2010

Przebudowa drogi – Łęczycza

- Odcinek drogi zaplanowany do przebudowy o długości 2100 mb.
- Złożono wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego – projekt nie jest na liście rankingowej (uzyskał 41,20 punkty)
- Szacowana wartość projektu: 1.820.850,00 zł
- Planowany okres realizacji 2009-2010
- W dniu 4.04.2008 r. złożono wniosek o dofinansowania ze środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych

Przebudowa drogi – Leśniczówka

- Odcinek drogi zaplanowany do przebudowy o długości 1485 mb.
- Złożono wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego
- Szacowana wartość projektu: 1.332.850,00 zł

Budowa ul. Gen. G. Roweckiego w Bychawie

- Dokumentacja obejmuje budowę odcinka ulicy o długości 148,44 mb wraz z chodnikami.
- Pozwolenie na budowę uprawomocniło się 3.07.2007 r.
- Złożono wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego – projekt jest na 87 pozycji listy rezerwowej (uzyskał 70,45 punkty)
- Szacowana wartość projektu: 523.606,62 zł

Budowa dróg, chodników i infrastruktury technicznej w osiedlu „Nad Doliną”

- Opracowana dokumentacja obejmuje: budowę ulic i chodników, oświetlenia uliczne oraz kanalizację deszczową
- Pozwolenie na budowę uprawomocniło się 30.09.2008 r.
- Złożono wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
- Województwa Lubelskiego – projekt jest na 37 pozycji listy rezerwowej (uzyskał 83,40 punkty)
- Szacowana wartość projektu: 2.317.568,49 zł

Budowa kanalizacji sanitarnej w osiedlu „Nad Doliną” (dokumentacja)

- Opracowana dokumentacja obejmuje budowę kanalizację sanitarną wraz z przyłączami
- Pozwolenie na budowę uprawomocniło się 6.08.2008 r.
- Wartość kosztorysowa robót: 1.005.106,64 zł

Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Woli Gałęzowskiej (dok.)

- W dniu 19.02.2008 r. do Departamentu Kultury Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego złożono wniosek o wprowadzenie do Programu Rozwoju Bazy Sportowej
- Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie dwukrotnie zajmował stanowisko w sprawie lokalizacji hali, pisma z dnia 18.04.2008 r. i 4.06.2008 r.

Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Świerczewskiego (dokumentacja)

- Opracowana dokumentacja obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej długości 213 mb wraz z 4 przyłączami.
- Uzyskano pozwolenie na budowę
- Koszty dokumentacji: 14.396 zł
- Wartość kosztorysowa robót: 55.196,86 zł

Budowa oświetlenia ul. 11-go Listopada (dokumentacja)

- Opracowana dokumentacja obejmuje budowę linii napowietrznej oświetlenia ulicznego długości 809 mb wraz z 29 lampami.
- W grudniu został złożony wniosek o pozwolenie na budowę
- Koszty dokumentacji: 10.648 zł
- Wartość kosztorysowa robót: 122.437,42 zł

Przebudowa ul. Rynek i Kopernika w Bychawie (dokumentacja)

- Opracowana dokumentacja obejmuje przebudowę ulicy i chodników
- W grudniu zgłoszono do Starostwa
- Koszty dokumentacji: 10.980 zł
- Wartość kosztorysowa robót: 238,5 tys. zł

Modernizacja oczyszczalni ścieków - etap II – złożono wniosek do RPO

- Modernizacja oczyszczalni ścieków - etap II obejmować będzie budowę nowego punktu zlewnego, budowę trzeciego osadnika wtórnego, wymianę rurociągów technologicznych, zagospodarowanie terenu oczyszczalni wraz z drogami wewnętrznymi oraz przebudowę budynku administracyjno – socjalnego i remonty pozostałych budynków.
- Budowa kanalizacji sanitarnej obejmować będzie ulice: Armii Krajowej, 11 Listopada, St. Wyspiańskiego, M. Reja, Zamkową, A. Budnego, M. Pileckiego.
- Szacowana wartość projektu: 9.614.243,54 zł
- Planowany okres realizacji 2009-2010

Remonty dróg gminnych



- Dostawy gruzu: ceglanego – 1 701 ton, betonowego – 2.430 ton na kwotę: 163.053,00 zł
- Dostawa mieszanki sortowanej – 2 700 ton na kwotę 158.581,70 zł
- Równanie dróg – kwota: 5 215,50 zł
- Remonty cząstkowe - kwota 27.366,56 zł
- Remont drogi w Woli Gałęzowskiej wartość prac 47.342,80 zł
- Łączny koszt: 401,5 tys. zł

DROGI POWIATOWE



1. Odbudowa nawierzchni drogi Lublin-Bychawa
 - Odcinek o długości 12,94 km
 - Udzielone wsparcie 1.330.000 zł
2. Odbudowa nawierzchni drogi Stara Wieś - Stawce
 - Odcinek o długości 3,204 km
 - Udzielone wsparcie 650.000 zł
3. Remont drogi Bychawa – Piotrków w miejscowości Olszowiec
 - Udzielone wsparcie 60.000 zł

DROGI WOJEWÓDZKIE



1. Budowa chodnika Stara Wieś II
 - Odcinek chodnika o długości 105 mb
 - Udzielone wsparcie 60.000 zł
2. Budowa chodnika i poszerzenie jezdni ul. Partyzantów – opracowanie dokumentacji obejmować będzie odcinek o długości 1131 mb
 - Koszt dokumentacji: 42.600 zł
3. Remont chodnika przy ul Partyzantów
 - Odcinek o długości 81 mb
 - Udzielone wsparcie 22.000 zł

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

1. Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu gminy Bychawa
 - w trakcie realizacji, planowany termin zakończenia prac 1.08.2009 r.
 - kwota umowy 83.000 zł
2. Zmiana studium i planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta Bychawa
 - w trakcie realizacji, planowany termin zakończenia prac 31.03.2010 r.
 - kwota umowy 138.600 zł

Projekt prac geologicznych na poszukiwanie udokumentowanie zasobów wód termalnych

- Opracowane zostało „studium optymalnych koncepcji wykorzystania energii geotermalnej na obszarze gminy Bychawa” oraz projekt prac geologicznych na podstawie, którego będzie można ubiegać się o koncesję na prace poszukiwawcze. Koszt dokumentacji: 24.400 zł

Co słyhać w naszej służbie zdrowia?

Od stycznia mamy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy

Mimo trudnej sytuacji w służbie zdrowia oraz panującego, chaosu będącego wynikiem odgórnie wprowadzanych zmian, SP ZOZ w Bychawie stara się nie stracić celu swojego działania i pamiętać, iż to pacjent jest najważniejszy. Dlatego wszelkie swoje czynności ukierunkowuje ku jego oczekiwaniom, starając się, by powrót do zdrowia odbywał się w jak najlepszych warunkach przy pełnym poszanowaniu praw chorych i zachowaniu atmosfery spokoju, bezpieczeństwa i zaufania.

Z myślą o pacjentach podejmujemy wszystkie swoje działania. Ich efektem w ostatnim czasie były dwa istotne wydarzenia. Pierwszym z nich było zakończenie remontu (grudzień 2008 r.) na byłym Oddziale Położniczym i oddanie go na potrzeby Oddziału Wewnętrznego.

W wyniku tego w chwili obecnej Oddział Wewnętrzny zlokalizowany jest na I i II piętrze szpitala i liczy w sumie 50 łóżek. Wyremontowane piętro to nowoczesny, spełniający wymogi unijne oddział. Posiadamy 2-4 łóżkowe sale chorych, izolatkę, salę intensywnego nadzoru internistycznego, w pełni wyposażony gabinet zabiegowy. Na oddziale znajduje się także Pracownia Holtera i Prób Wysiłkowych. W przyszłości planujemy również remont II piętra oddziału, by wszystkim pacjentom zapewnić jednakowe i jak najlepsze warunki leczenia i zwiększyć tym samym komfort powrotu do zdrowia.

Drugim ważnym wydarzeniem było przekształcenie Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dnia 1 stycznia 2009 r. Proces ten był odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na opiekę długoterminową na terenie działania SP ZOZ w Bychawie.



RYSZARD GRUDZIEN

Zadaniem Zakładu Opiekuńczo-Lecznicy jest objęcie całodobową opieką osób nie wymagających hospitalizacji, a których stan zdrowia i stopień niepełnosprawności nie pozwala na przebywanie w swoim środowisku domowym. Są to osoby z dużymi deficytami w samoopiece i samopielęgnacji, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, ale wymagają stacjonarnych świadczeń pielęgniarstwa i rehabilitacyjnych prowadzonych pod nadzorem lekarza.

Zakład zapewnia całodobową opiekę medyczną i pielęgniarstwa, leczenie farmakologiczne, rehabilitację, odpowiednią dietę. Zapewniona jest również terapia zajęciowa, opieka duszpasterska, pomocą służy psycholog i logopeda. Zakład dysponuje 22 łóżkami, które są przystosowane dla osób obłożnie chorych. Dodatkowo posiadamy odpowiednie dostosowane zaplecze sanitarne

Celem pobytu w Zakładzie jest poprawa stanu zdrowia, zapobieganie powikłaniom wynikającym z procesu chorobowego i unieruchomienia, aktywizacja i usprawnianie ruchowe, zapewnienie bezpieczeństwa i opieki. Pobyt w Zakładzie ma charakter okresowy lub stały.

Osoba przebywająca w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania. Miesięcz-

na opłatę ustala się w wysokości odpowiadającej 250 % najniższej emerytury z tym, że opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70 % miesięcznego dochodu (emerytury, renty, zasiłku stałego, renty socjalnej) osoby przebywającej w Zakładzie (w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej).

Wniosek o skierowanie do Zakładu formułowany jest w oparciu o dokładną analizę stanu zdrowia chorego, sytuacji socjalnej, w tym wydolności opiekuńczej rodziny i środowiska oraz zakresu niezbędnej pomocy i opieki. Przyjęcie do Zakładu Opiekuńczo-Lecznicy w Bychawie odbywa się na podstawie decyzji wydanej przez Starostwo Powiatowe w Lublinie.

Fachowa opieka lekarska, miły personel, wysoka jakość usług oraz standardowe wyposażenie dają gwarancję na poprawę stanu zdrowia oraz uzyskanie maksymalnej samodzielności i niezależności naszych pacjentów.

Wniosek o przyjęcie do Zakładu Opiekuńczo-Lecznicy wraz z obowiązującymi dokumentami należy składać na adres:

ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY
SP ZOZ, 23-100 BYCHAWA UL. PIŁSUDSKIEGO 26/28/30, tel. 081/ 566-94-75,
p.o. kierownika Barbara Przybylska.

Wymiany polsko-francuskie w 2009 roku

mg

W kwietniu do La Chapelle sur Erdre wybierają się nasi sportowcy z Klubu „Granit”. W ramach współpracy z francuskim klubem ACC-Foot 9gosciliśmy ich w kwietniu ubiegłego roku), do partnerskiego miasta wyjedzie grupa szesnastu (w wieku 13-14 lat) piłkarzy z opiekunami.

W miesiącu maju 2009 planowany jest przyjazd młodzieży z College le Grand w La Chapelle sur Erdre do bychawskiego Gimnazjum nr 1. Młodzież zostanie przyjęta przez rodziny polskich uczniów.

W dniach 15-19 lipca 2009 r. planowana jest międzynarodowa (polsko-francuska) wyprawa w Tatry (Zakopane, Chochołów) oraz w Pieniny. Na zaproszenie burmistrza przyjaciele z La Chapelle sur Erdre odwiedzą również Bychawę. Osoby zainteresowane wzięciem udziału w wyprawie w góry powinny kontaktować się z Moniką Głazik (Redakcja „Głosu Ziemi Bychawskiej”) lub Joanną Gołąb (biuro ubezpieczeń, II piętro RBS w Bychawie).

Ostatnia propozycja strony francuskiej, by w 2009 roku do La Chapelle sur Erdre wyjechali również przedstawiciele bychawskiego Środo-

wiskowego Domu Samopomocy. Byłby to tzw. projekt współpracy zdecentralizowanej pomiędzy kilkoma uczestnikami. Projekt zgromadziłby w La Chapelle przedstawicieli ŚDS Bychawa i Domu „Esperance” dla dzieci ułomnych z miejsczka Rulindo w Ruandzie, w Afryce. Stowarzyszenie z La Chapelle „Les enfants du Rwanda” pomaga organizacji afrykańskiej. Spotkanie stron: polskiej, francuskiej i afrykańskiej byłoby okazją do wspólnej debaty nad tematem: opieka nad ułomnymi. Projekt obecnie jest na etapie uzgodnień między stronami

2008 – to był dobry rok

mg

Powiedział burmistrz rozpoczynając tegoroczny opłatek samorządowy. Tradycyjnie w styczniu zaprasza na spotkanie opłatkowe radnych, sołtysów, księży, dyrektorów szkół i instytucji gminnych, kierownictwo Urzędu, przedstawiciele organizacji społecznych oraz powiatowe władze samorządowe. To dobra okazja, by podsumować swoją i urzędników pracę. Jak zwykle, spotkanie mające na celu integrację i zacieśnienie współpracy, miało też nieco mniej oficjalny charakter.

Opłatek samorządowy odbył się 7 stycznia 2009 r. w sali widowiskowej Bychawskiego Centrum Kultury. Byli obecni goście: Starosta Lubelski, Paweł Pikula, Radny Sejmiku Województwa Lubelskiego, Jacek Czerniak, Burmistrz Bełżyc, Ryszard Góra, Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Lublinie, Janusz Watras, Prezes Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego w Kraśniku, Zbigniew Nastaj.

Rolę gospodarzy spotkania pełnili burmistrz – Andrzej Sobaszek i jego zastępca – Jan Mazurkiewicz.

Jako pierwszy głos zabrał Andrzej Sobaszek. W okolicznościowym przemówieniu odniósł się do najważniejszych wydarzeń minionego roku. A, jego zda-

niem, w 2008 roku udało się sporo zrealizować, jak boisko „Orlik” w Bychawie, drogi w Zdrapach, Wincentówku i Starej Wsi Trzeciej; przy współpracy z Powiatem Lubelskim wyremontowano drogę Bychawa – Bychawka – Lublin.

Na 63 slajdach prezentacji multimedialnej goście zapoznali się z wszystkimi wykonanymi w 2008 roku zadaniami oraz z najważniejszymi wydarzeniami

kulturalnymi. Prezentację komentował Jan Mazurkiewicz.

Po prezentacji, ks. Stanisław Szatkowski, proboszcz parafii w Starej Wsi, odczytał fragment Ewangelii oraz pobłogosławił opłatek. Przyszła pora na najważniejszą część spotkania, przez kilkadziesiąt kolejnych minut trwało składanie sobie życzeń oraz wspólne łamanie się opłatkami.



Samorządowy opłatek w Bychawskim Centrum Kultury

MARK MATESEK

Powiat Lubelski ma już 10 lat

mg

9 stycznia na uroczystej Sesji Rady Powiatu w Lublinie miało miejsce podsumowanie 10 lat funkcjonowania Powiatu Lubelskiego. Uroczystość zgromadziła przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa. Wzięli w niej udział również reprezentanci naszych władz gminnych: burmistrz, Andrzej Sobaszek i Przewodniczący Rady Miejskiej, Seweryn Gąbka. W Sesji uczestniczyli radni wszystkich trzech kadencji Rady Powiatu, a także dyrektorzy i kierownicy powiatowych jednostek organizacyjnych.

W 1999 roku na mapę Polski, obok województw i gmin, powróciły powiaty. Stało się to na podstawie Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku, przywracającej trójstopniowy podział administracyjny kraju. Powiatom, które faktycznie funkcjonowanie rozpoczęły z początkiem 1999 roku powierzono szereg zadań o charakterze ponadgminnym: podejmowanie decyzji m.in. w zakresie edukacji publicznej (szkoły ponadgimnazjalne), ochrony zdrowia (szpitale re-

jonowe, powiatowe), transportu na terenie powiatu, opieki nad drogami publicznymi powiatowymi, geodezji, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, przeciwdziałania bezrobociu, rejestracji pojazdów oraz wydawania praw jazdy.

W Polsce powstało 314 powiatów tzw. „ziemskich”, w tym powiat lubelski. Powiat lubelski jest najludniejszym i jednym z największych z 20 ziemskich powiatów Województwa Lubelskiego. W sensie administracyjnym tworzy go czternaście gmin wiejskich oraz dwie gminy miejsko-wiejskie (Bychawa i Bełżyce).



Gmina Bychawa administracyjnie należy Powiatu Lubelskiego.

Targ w nowym miejscu

Bychawski wtorek

mg

Od listopada mamy na targ dalej. Handel z centrum miasta został przeniesiony na ulicę Sportową i parking przy stadionie. Na starym placu targowym przy ul. Batorego i Lubelskiej można już tylko handlować płodami rolnymi.

Katarzyna Jankowska spotkana bychawski wtorek na targu, zapytana o nowe miejsce, odpowiada:

- Teraz jest o niebo lepiej. Nie trzeba wiele chodzić, bo wszystko jest w jednym miejscu, łatwiej jest wybierać. Choć na zakupy jest dalej, robi się je przyjemniej.

Z nowego targowiska nie są zadowoleni handlujący. Skarżą się na mniejszy ruch.

- Wysokość opłaty targowej w Bychawie jest do przeżycia, ale nowe miejsce pod względem liczby klientów jest słabsze - mówi **Paweł Ptaśński**. - Jest daleko i ludziom się nie chce chodzić, a nie da się tu blisko zaparkować. Mamy mniej klientów niż ci na górze. To nie jest sprawiedliwe, zakaz handlu w centrum miasta powinien obowiązywać jednakowo wszędzie.



Iwona i Paweł Ptaśńscy z Trzcianca handlują w Bychawie co wtorek. Mają stoisko z koldrami i bielizną pościelową. Są rozczarowani nowym miejscem handlu.



Maria Gutek z Piotrkowa na bychawskim bazarku bywa od lat. Jej zdaniem nowe miejsce jest dużo bardziej wygodne dla klientów.

MAREK MATYSEK

Jasełka, jasełka

mg

10 spektakli, 250 występujących i sala widowiskowa pełna po brzegi. To bilans niedzieli, 18 stycznia, w Bychawskim Centrum Kultury.

Oj, zaroilo się tego dnia na scenie BCK-u od Maryj, Józefów, Króli, małych pastuszków i aniołków! Okazją do tego była trzynasta już edycja Przeglądu Jasełek. W tym roku na scenie zaprezentowało się dziesięć grup koledniczych.

Młodzi aktorzy przygotowali tradycyjne jasełka i inscenizacje o tematyce bożonarodzeniowej. Przejęci, grali z wielkim zapałem i walcząc z tremą.

Można też było posłuchać koncertów koled. Ich wykonawcy postawili przede wszystkim na tradycję, dominowały stare, dobrze znane koledy.



Tradycyjne jasełka w reżyserii Danuty i Tomasza Kalinowskich zaprezentowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Koszarzewie

Inscenizacja bożonarodzeniowa w wykonaniu uczniów ze Szkoły Podstawowej w Starej Wsi Drugiej, reż. ks. St. Szatkowski



MAREK MATYSEK

Przeгляд trwał ponad pięć godzin. Uczestnicy po występie zostali zaproszeni na mały poczęstunek do kawiarni „Złota Lira”. Na pamiątkę otrzymali też dyplomy. Bychawski przegląd od pierwszej edycji nie ma formy konkursu - Święta Bożego Narodzenia to czas radości i pokoju, a nie rywalizacji.

Organizator, Bychawskie Centrum Kultury, serdecznie dziękuje za udział uczniom z Gimnazjum nr 1 w Bychawie i szkół podstawowych - w Bychawie, Bychawce, Starej Wsi Drugiej, Zaraszowie, Koszarzewie, Krzczonowie, a także nauczycielom przygotowującym uczniów: Sławomirze Wrzesińskiej, Elżbiecie Małeckiej, Krystynie Prus, Annie Mazurek, Małgorzacie Wójcik, Annie Gajur, Katarzynie Leszek-Szacoń, Danucie i Tomaszowi Kalinowskim, ks. Stanisławowi Szatkowskiemu, Markowi Trzczańskiemu, Krzysztofowi Mendykowskiemu i Tadeuszowi Kurantowi.

TRYBUNA LUDKÓW

NIEZALEŻNA RUBRYKA KOŁA MŁODYCH DZIENNIKARZY



O karnawale...

Karolina

Trwa karnawał, a to okazja do zabawy. W tym roku bawimy się do 24 lutego. Wtedy wypadają „ostatki” – ostatni dzień przed Środą Popielcową.

Niezależnie od tego, czy w tym karnawale wybraliśmy się na prawdziwy bal czy też postanowimy zaszaleć na prywatce z koleżankami, warto wiedzieć, skąd wziął się karnawał, i jak go się obchodzi – na świecie i u nas.

Skąd wywodzi się nazwa?

Nazwa „karnawał” pochodzi od łacińskiego carnawale, którego członki: *caro* – mięso i *vale* – bywaj zdrow, razem oznaczają „pożegnanie mięsa”, ma to związek ze zbliżającym się Wielkim Postem. Słowo karnawał nawiązuje także do łacińskiego *carrus navalis*, jak w starożytnym Rzymie zwano rydwan boga Dionizosa, pojawiający się na ulicach podczas obchodów powitania wiosny.



Najsłynniejsze...

Najbardziej znane karnawały odbywają się obecnie w Rio de Janeiro, Wenecji oraz na wyspach kanaryjskich i w Niemczech. Brazylijski karnawał w Rio de Janeiro, zaczyna się w ostatni piątek przed środą popielcową i trwa przez pięć dni. Zaczyna się przekazaniem uczestnikom parady kluczy do miasta i feerią sztucznych ogni, po czym na sambodromie pojawiają się członkowie szkół brazylijskiej samby rywalizujący ze sobą w tańcu przez pięć dni i nocy.

Specjalnie na tą okazję uczestnicy parady (i nie tylko) przygotowują specjalne pełne przepychu, często wyuzdane stroje karnawałowe. Rokrocznie do Rio de Janeiro przyjeżdża na karnawał ponad 100 tysięcy turystów. Karnawał kończy się w Środę Popielcową nad ranem, wybraniem najlepszej szkoły samby.

Drugim największym po karnawale w Rio de Janeiro pod względem liczby odwiedzających go turystów jest Notting Hill Carniwal w Londynie. Co roku w ciągu dwóch dni przyciąga ponad 1,5 miliona turystów.

U nas...

Karnawał w Polsce został zaszczepiony prawdopodobnie przez Bonę Sforza i jej dwór. W Polsce najhucniej obchodzą ostatni tydzień, a zwłaszcza ostatnie trzy dni karnawału, zwane zapustami. Obfitowały one w wiele archaicznych obrzędów przejścia, połączonych z niszczeniem symboli zimy i zła. Karnawał był w Polsce także czasem kojarzenia małżeństw.

Kieszonkowy poradnik dla dziewczyn

Wszystko co modne w tym karnawale...

Sula i Eska

Mimo, że warto, a nawet trzeba znać kroki walca angielskiego, to na parkietach w tym karnawale nadal królują tańce dyskotekowe. Bawimy się też chętnie przy muzyce discopolowej.

W modzie i strojach dominują ciemne barwy - czerń, brąz, śliwka. Absolutnym hitem są korale – najlepiej w kolorze fioletowym. I bolerka, koniecznie wszywane cekinami. Buty na karnawałową zabawę – tylko na obcasie.

Jeśli natura nie obdarzyła Cię naturalnymi lokami, TO MASZ PECHA! W tym sezonie karnawałowym włosy muszą być koniecznie pokrecone.

Teraz pozostaje nam już tylko szampańska zabawa. Ostatki już tuż, tuż. Tylko, gdzie będziemy się bawić? Może na prywatce z koleżankami, ale przecież nic nie zastąpi miłego towarzystwa chłopców.

I dlatego, w czwartek, 12 lutego, wybrałyśmy się najlepszą zabawę karnawałową do BCK.

Wyszałałyśmy się na balu karnawałowym



MONIKA GŁAZIK

Ferie z BCK już za nami

Nie daliśmy się pożyć nudzie!

Bychawskie Centrum Kultury zadbało o to, byśmy nie nudzili się w czasie ferii. Na osoby, które nie siedziały w domu przy komputerze, tylko pojawiły się w BCK, czekało mnóstwo atrakcji - zajęcia sportowe, warsztaty ceramiczne, plastyczne, czytelnicze, bal karnawałowy, a także wyjazdy na lodowisko.

Tak bawiliśmy się w BCK



Na zajęciach w bibliotece...



Ping-pong jest zawsze przyjemny: rano, w południe i wieczorem

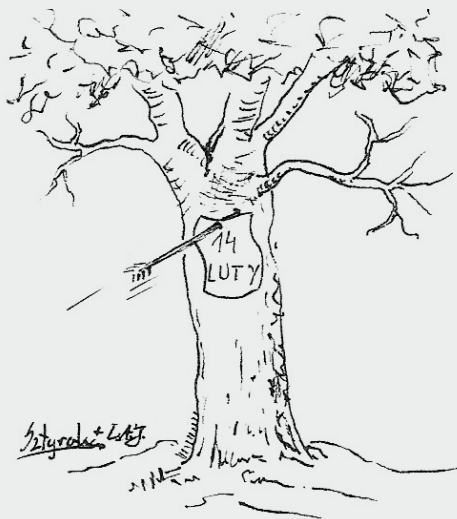
MAREK MATYSZEK

*Wszyscy Walentynkowicze
są trochę szaleni*

*Anonim miłosny
Przyniósł pan listonosz –
W nim moc zwierzeń prostych
Pod serca namową.*

*Czternasty lutego
Przywilej nadawcy,
By wyznać komuś coś,
Gdy w duszy aż parzy;*

*Uwolnić szaleństwo
I wierzyć – się uda,
Zanim minie wieczność –
Znajdzie Luby, Luba!*



Leszek Asyngier Jr

Klub „Radość”

Koordynator Renata Krusińska

Bychawskie Stowarzyszenie „Podkowa” w grudniu zakończyło realizację Programu „Wspieranie działań na rzecz dzieci i ich rodzin w szczególności na obszarach wiejskich”, finansowany przez ROPS w Lublinie.

Dzieci spotykały się od maja do grudnia 2008 r. dwa razy w tygodniu na różnorodnych zajęciach świetlicowych. Był to czas wystarczający do zapoznania i przyzwyczajania się do siebie. Niestety, czas szybko mija i zakończenia przyszła pora. Żal było wychowawcom, rodzicom oraz dzieciom, które kreśliły pamiątkowe rysunki, laurki z życzeniami, aby mogły ponownie spotkać się w Nowym Roku.

Po raz ostatni dzieci z Klubu „Radość” spotkały się wraz z rodzicami na świątecznym spotkaniu, w którym uczestniczyli także zaproszeni goście: p. burmistrz A. Sobaszek, Przewodniczący Rady Miejskiej p. S. Gąbka, Prezes Bychawskiego Stowarzyszenia „Podkowa”



p. Danuta Adamek oraz wszyscy wychowawcy prowadzący zajęcia z dziećmi.

W atmosferze kolęd wspominaliśmy spędzone wspólnie chwile. Wszyscy mieli okazję do obejrzenia krótkiej prezentacji zdjęć z organizowanych wycieczek oraz różnych form zajęć prowadzonych w Klubie „Radość”. Oczywiście nie zabrakło również pytań „Co dalej”? Liczna obecność dzieci wraz z rodzicami była dowodem, że istnieje potrzeba kontynuowania takich działań, zwłaszcza na terenach położonych dalej od miasta (odzwierciedleniem tego były m.in. wyniki ankiety).

Mam nadzieję, że nie rozstaniemy się na długo. W przyszłym roku Bychawskie Stowarzyszenie „Podkowa” znów będzie ubiegać się o środki na kontynuację tego Programu. Myślę, że lokalny samorząd również wesprze nas w tych działaniach, zwłaszcza, że chodzi tu o organizację czasu wolnego dzieciom i młodzieży.

Na zakończenie dzieci otrzymały na pamiątkę prace plastyczne, które samodzielnie wykonały podczas zajęć, płyty ze zdjęciami oraz słodycze.

W tym miejscu chciałabym serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom za zainteresowanie i aktywny udział w zajęciach, a rodzicom za wsparcie, p. Kusiak i p. M. Dęboczyk za przeprowadzenie ciekawych zajęć edukacyjnych i przekazaną wiedzę, współpracownikom za zaangażowanie, ciekawe pomysły na zajęcia, dobrą współpracę oraz wszelką pomoc i wsparcie okazane przy realizacji tego zadania. Dziękuję także wszystkim sponsorom, za nieodpłatne przekazanie słodyczy oraz artykułów spożywczych.

GIMNASTYKA
POLSKIEGO
JĘZYKA - cz. XXVII



Witam w rubryce dla wszystkich słowofilów po raz pierwszy w 2009 roku! Zgodnie z zapowiedzią prezentuję trzecią i ostatnią część wiersza z morałem „Gniade rady”. Zainteresowanych, którzy nie czytali części I i II odsyłam do numerów wcześniejszych GZB, gdzie znajdziecie również krótki opis właściwości wiersza i zamysłu autora. A żeby dosadniej i w pełni zrozumieć ogólny sens istnienia samozwańczej „gimnastyki polskiego języka”, sugeruję sumienne splądrowanie archiwum pod adresem www.bychawa.pl (Uwaga! na pokaznym zbiorze, przez trzy lata funkcjonowania gpj, mogła uzbierać się gruba warstwa kurzu!)

Leszek Asyngier Jr

Gniade rady (cz. III)

*Zacna kwoka – ta wiedziata –
Konia namawiała:
- Nie złośliwie mówię to,
Ale rzy pan takie „iüha!”,
W którym raczej nie ma „ko!”.*

*Koń jak koń uwzględnił rady,
Kurza mądrość to jest to.
I przetworzył „iüha!” gniady,
Niosło z pyska się „iüko!”
Lecz do czasu...*

*Osiół, co tu i tam bywał
Koniowi doradzał:
- Wierz pan, nie wierz, ale ja
W oklepanym pańskim „iüha!”
Nic nie słyszę wciąż z „ia!”.*

*Koń jak koń, postuchał rady,
Osiół dlań prawie jak brat.
Podrasował „iüha!” gniady,
Teraz rżał dźwięczne „iüia!”.*

*Lecz do czasu, gdyż nieswojo
Czuł się z tym na dłuższą metę.
Już rozumiał, że nie warto
Sobą być na cudzą modłę.*

*„Jaki z tego morał?”
Bystry ktoś zapyta –
Jeśli jesteś gniadym,
Szanuj swoje „iüha!”.*



Ogłoszenia

Za przygotowanie bożonarodzeniowej dekoracji miasta (iluminacji, choinek i szopki)

Burmistrz Bychawy składa serdeczne podziękowania

- Mariuszowi Nawłatynie, dyrektorowi i pracownikom Bychawskiego Centrum Kultury
- Markowi Nieściórowi, kierownikowi oraz pracownikom Posterunku Energetycznego w Bychawie
- Lechowi Klimkowi, prezesowi oraz pracownikom Bychawskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o.
- Zofii Kulik, prezes Spółdzielni Mieszkaniowej w Bychawie
- Czesławowi Ślepko, prezesowi sklepu Groszek w Bychawie

Bierzcie z nich przykład...

Mieszkańcy **Woli Dużej Kolonii** zorganizowali w styczniu akcję pomocy dla Jasia, chorego synka Państwa Agnieszki i Piotra Barszczów. W jedno niedzielne popołudnie zebrali na swojej wsi 650 zł.

Więcej o chorym Jasiu czytaj w tym numerze „Głosu”. Ty też możesz pomóc!

Dopłaty, dopłaty...

Pod koniec stycznia ARiMR rozpoczęła wysyłanie do rolników tzw. wniosków spersonalizowanych o przyznanie płatności obszarowych za 2009 r. wraz z instrukcją ich wypełnienia. Nowe formularze wniosków są łatwiejsze do wypełnienia, w porównaniu z tymi, które obowiązywały w ubiegłych latach. Przypominamy, że wnioski o dopłaty będzie można składać od 15 marca do 15 maja.

Dopłaty za 2008 rok na konto do tej pory otrzymało ponad 70% rolników.

Dyżur poselski

Uprzejmie informujemy, że w każdą pierwszą sobotę miesiąca dyżur poselski w godz. 9.00-11.00 pełni Pani **Gabriela Masłowska**, poseł na Sejm RP.

Miejsce dyżuru: Biuro Poselskie w Bychawie, ul. Piłsudskiego 33 (wejście od podwórza GS). Serdecznie zapraszamy!

Turniej Wiedzy Pożarniczej

Kolejna Edycja Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej w naszej gminie - wystartowała. Wszystkich chętnych ze szkół naszej gminy serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w turnieju. Wysiłek ten zostanie nagrodzony – przewidziano cenne nagrody i dyplomy. Najlepsi pojedą na Turniej Powiatowy do Lublina. Szczegółowe informacje na ten temat na stronie www.bychawa.pl

Uwaga rolnicy!

Zwrot podatku akcyzowego

Każdy rolnik, który chce odzyskać część pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej powinien zbierać faktury VAT

• w terminie od 2 marca 2009 r. do 31 marca 2009 r. należy złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 września 2008 r. do 28 lutego 2009 r.

• w terminie od 1 września 2009 r. do 30 września 2009 r. należy złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 marca 2009 r. do 31 sierpnia 2009 r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2009 r.

Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2009 r. wynosi 0,85 gr * 86 l ON * ilość ha użytków rolnych

Faktura VAT powinna spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, zaliczkowego zwrotu podatku, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (DZ. U. Nr 95, poz. 798 z późn. zm.) tj.:

- 1) imiona i nazwiska lub nazwy bądź nazwy skrócone sprzedawcy i nabywcy oraz ich adresy;
- 2) numery identyfikacji podatkowej sprzedawcy i nabywcy; (faktury wystawione na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz osób fizycznych prowadzących działalność w formie indywidualnych gospodarstw rolnych nie muszą zawierać NIP-u – paragraf 11 ust. 1 rozporządzenia)
- 3) dzień, miesiąc i rok albo miesiąc i rok dokonania sprzedaży oraz datę wystawienia i numer kolejny faktury oznaczonej jako „FAKTURA VAT”; podatnik może podać na fakturze miesiąc i rok dokonania sprzedaży w przypadku sprzedaży o charakterze ciągłym;
- 4) nazwę towaru;
- 5) jednostkę miary i ilość sprzedanych towarów;
- 6) cenę jednostkową towaru bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
- 7) wartość towarów, których dotyczy sprzedaż, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
- 8) stawki podatku;
- 9) sumę wartości sprzedaży netto towarów, z podziałem na poszczególne

stawki podatku i zwolnionych od podatku oraz niepodlegających opodatkowaniu;

10) kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto towarów, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;

11) wartość sprzedaży towarów wraz z kwotą podatku (wartość brutto), z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku lub zwolnionych od podatku, lub niepodlegających opodatkowaniu;

12) kwotę należności ogółem wraz z należnym podatkiem, wyrażoną cyframi i słownie. Na fakturze VAT dokumentującej zakup oleju napędowego do produkcji rolnej nie ma obowiązku umieszczania numeru rejestracyjnego ciągnika rolniczego.

Składający wniosek o zwrot podatku akcyzowego wykorzystywanego do produkcji rolnej musi m.in. być posiadaczem gospodarstwa rolnego w momencie składania wniosku, a grunty gospodarstwa powinny być wykazane w ewidencji gruntów i budynków na dzień 1 kwietnia danego roku jako użytki rolne.

W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot współposiadania, zwrot podatku akcyzowego przysługuje temu współposiadaczowi, co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę (zgodą powinna być wyrażona w części VIII wniosku i nie dotyczy współmałżonków). W takiej sytuacji do wniosku mogą zostać załączone faktury wystawione na każdego ze współposiadaczy. Bowiem wniosek złożony przez określonego współposiadacza dotyczy wszystkich użytków rolnych gospodarstwa rolnego, wykazanych zgodnie z art.4 ust.2 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Jednak brak zgody któregokolwiek ze współposiadaczy gospodarstwa rolnego na dokonanie zwrotu podatku wnioskodawcy, uniemożliwia dokonanie tego zwrotu.

W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego, zwrot podatku przysługuje posiadaczowi zależnemu, tj. dzierżawcy, również wtedy, gdy dzierżawa nie jest wykazana w ewidencji gruntów i budynków.

Formularze wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dostępne będą w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie od 16.02.2009 r. (Punkt Obsługi Interesanta).

Ogłoszenia

Będzie bezpieczniej!

Stała organizacja ruchu dla ulic Szkolnej i Prusa

Urząd Miejski w Bychawie informuje, że w trosce o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży uczęszczającej do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum nr 1 w Bychawie, w trakcie realizacji jest stała organizacja ruchu dla ulic Szkolnej i Prusa.

Mimo, że stała organizacja ruchu znacznie obowiązywać najprawdopodobniej dopiero w marcu 2009, już teraz wiadomo, że zostanie zamknięty dojazd na plac szkolny (SP w Bychawie) dla osób postronnych (za wyjątkiem nauczycieli, pracowników szkoły, zaopatrzenia oraz rodziców uczniów niepełnosprawnych – za okazaniem upoważnienia wydanego przez dyrekcje szkół).

Będzie obowiązywał bezwzględny zakaz zatrzymywania się w miejscach wyznaczonych (m.in. za marketem „Biedronka”).

O szczegółach poinformujemy w następnym numerze GZB.

mg

Ostatni moment, by zaszczepić się przeciwko grypie

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bychawie posiada w korzystnych cenach szczepionki przeciw grypie: INFLUVAC – 21 zł, FLUARIX – 21 zł.

Grypa zagraża każdemu. Każda osoba dbająca o bezpieczeństwo zdrowotne powinna zaszczepić się przeciw tej chorobie. Dzięki szczepieniu osoba uniknie ryzyka zakażenia najbliższych oraz nie będzie ponosić znacznie wyższych kosztów leczenia grypy.

To już ostatnia szansa, by uniknąć choroby.

Na grypę powinni zaszczepić się szczególnie:

- przewlekle chorzy (astma, cukrzyca, niewydolność układu krążenia, oddychania, nerek)
- osoby z obniżoną odpornością
- osoby w podeszłym wieku
- pracownicy służby zdrowia, szkolnictwa, handlu, transportu, budownictwa
- osoby narażone na kontakty z dużą liczbą osób
- osoby pracujące na otwartej przestrzeni (narażone na zmiany temperatury i niekorzystne warunki atmosferyczne).

Wszystkich zainteresowanych prosimy o zgłaszanie się do Punktu Szczepień w Przychodni Rejonowej w Bychawie

Dziękujemy...

przedstawicielowi **Koła Łowieckiego Darz Bór nr 75 z Franciszkowa**, za bezinteresowną pomoc dla dwóch rodzin z Wandzina i Zadębia.

Projekty unijne szansą dla młodzieży

W grudniu 2008 r. Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. mjr H. Dobrzańskiego przystąpił do realizacji kolejnego projektu „Nowe umiejętności kluczem do sukcesu zawodowego”. Projekt realizowany jest przez Powiat Lubelski w partnerstwie z Powiatowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Szkolnym koordynatorem projektu jest pan mgr inż. Andrzej Pietrzak.

Celem projektu jest:

Zwiększenie skuteczności i efektywności działań edukacyjnych w odniesieniu do potencjału i możliwości szkół prowadzonych przez Powiat Lubelski, a w szczególności:

- zwiększenie umiejętności porozumiewania się językiem angielskim w sytuacjach zawodowych,
- kształcenie zawodowe w nowocześnie wyposażonych stanowiskach,
- zwiększenie umiejętności praktycznego wykorzystania ICT w kształceniu,
- rozszerzenie wiedzy i umiejętności ponad zawodowych i cywilizacyjnych związanych z rynkiem pracy
- wykształcenie umiejętności planowania własnej ścieżki rozwoju zawodowego ucznia,
- skuteczne wsparcie uczniów zagrożonych wypadnięciem z systemu edukacji,
- pomoc psychologiczno – pedagogiczna

Projekt skierowany jest do uczniów klas I-IV szkół zawodowych. Uczniowie będą mogli skorzystać z następujących zajęć:

Klub jęz. angielskiego zawodowego. Zajęcia będą prowadzone w 10 osobowych grupach, przez lektorów posiadających doświadczenie w nauczaniu języka i będą opierały się na technologii IT/ICT, z nastawieniem na kształcenie słownictwa zawodowego i prowadzenie konwersacji.

Szkolny Klub Przedsiębiorczości. Będą to warsztaty prowadzone w 10-osobowych grupach. Każda grupa skorzysta z 24 godzin zajęć w kilku modułach. W ramach zajęć odbędą się spotkania z przedstawicielami PUP, WUP. Beneficjenci Ostateczni nauczą się inwestować w nadwyżki finansowe, zaciągać kredyty, a dla zdobycia potwierdzenia w praktyce, wyjadą na sesję Giełdy Papierów Wartościowych

oraz wezmą udział w ogólnopolskiej grze giełdowej na najsukuczniejsze decyzje inwestycyjne „Z klasy do kasy”. Każdy uczestnik warsztatów skorzysta też z indywidualnego doradztwa pod kątem predyspozycji zawodowych.

Doradztwo i opieka psychologiczno-pedagogiczna. Zajęcia prowadzone będą w formie warsztatów przez specjalistów z PODN. Ich celem będzie pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów, poznawanie technik skutecznego uczenia się, itp. Prowadzone zajęcia i konsultacje przez osoby spoza szkoły (nie związane z nauczaniem i ocenianiem) pozwolą otworzyć się uczniom i skutecznie pracować w kierunku poprawy istniejącego stanu.

Szkolne Pracownie Diagnostyczne.

Szkoły zostaną wyposażone w stanowiska do diagnostyki elektroniki samochodowej oraz w fachową literaturę z zakresu motoryzacji. Zajęcia mają na celu kształcenie umiejętności na stanowisku do diagnostyki elektronicznej samochodów. Na zajęciach będą wykorzystywane interaktywne tablice umożliwiające diagnozę układów elektronicznych w pojazdach samochodowych. Warsztaty poprowadzą przygotowani do obsługi urządzeń specjaliści.

Współpraca szkół z pracodawcami.

W ramach tego działania realizowane będą praktyki zawodowe w zakładach naprawczych, diagnostycznych. Praktyki odbędą się w zakładach naprawczych, serwisach: Opel, Ford, Skoda, Suzuki, Nissan, Volvo, Fiat na terenie powiatu lubelskiego. Beneficjenci Ostateczni będą wykonywać zadania zawodowe pod kierunkiem opiekunów posiadających wymagane uprawnienia. Uczestnicy praktyk otrzymają opinie i zaświadczenie o ich odbyciu.

Założeniem projektu jest wyrównywanie dysproporcji między poziomem nauczania w miejscowościach poniżej 20 tys. mieszkańców, a dużymi miastami, zdobycie dodatkowych umiejętności w celu zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy. Założenia te są jak najbardziej słuszne, zwiększają szanse naszych uczniów na zdanie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, a także na odnalezienie się na rynku pracy, nabycie nowych doświadczeń. Przygotowanie takich projektów jest czasochłonne i wymaga zaangażowania wielu osób, ale warto inwestować w naszą młodzież i stwarzać im coraz lepsze warunki do nauki, by nie czuli się gorsi od młodzieży z wielkich miast. Mamy nadzieję, że przewidziane w ramach projektu zajęcia spełnią oczekiwania uczniów i, że w sierpniu (bo wtedy kończy się projekt) podzielią się swoimi wrażeniami.

1 % podatku dla Jasia

NASZ JAŚ JEST CHORY

Rodzice: Agnieszka i Piotr Barszcz

Trudna sytuacja materialna nie pozwala nam dalej skutecznie go leczyć. Koszty leczenia, które potrwa jeszcze kilka lat, wynoszą przeciętnie 2700 zł/miesiąc. Bardzo prosimy Państwa o pomoc – wystarczy wypełnić kilka rubryk w formularzu PIT. Z góry jesteśmy wdzięczni.

Chorobę Jasia określono jako „całościowe zaburzenia rozwoju” (F84.9).

1,5 roku temu byliśmy zrozpaczeni. Syn, który według nas rozwijał się normalnie, dosłownie w ciągu miesiąca przestał mówić, odizolował się i zamknął we własnym, zupełnie dla nas niezrozumiałym świecie.

Jaś został zdiagnozowany w Centrum Terapii Autyzmu Alpha w Lublinie, gdzie prowadzona jest z nim terapia. Ponadto leczymy go w Instytucie Medycyny Integracyjnej w Warszawie.



Jaś Barszcz

W ciągu 1,5 roku intensywnej pracy, z udziałem wielu zaangażowanych w ten proces osób, syn poczynił ogromne postępy – mówi, komunikuje się z ludźmi. Uczęszcza do zwykłego przedszkola. Bardzo ładnie śpiewa. Logicznie się wypowiada.

Warunkiem dalszego rozwoju Jasia jest kontynuacja dotychczasowej z nim pracy – niestety, ze względu na niewystarczające dochody, nie jesteśmy w stanie sfinansować dalszego, tak kosztownego i długotrwałego leczenia.

Na wydatki związane z leczeniem i rehabilitacją Jasia składają się m.in.:

płatne badania diagnostyczne (niektóre wykonane w USA), zakupy leków, suplementów (sprowadzane z Holandii), produkty żywnościowe nabywane w specjalistycznych sklepach (wg wskazań lekarskich Jaś musi utrzymywać ścisłą dietę: bezglutenową, bezmleczną i z wykluczeniem większości cukrów), koszty wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne, na konsultacje lekarskie i dietetyczne oraz na terapie.

Jako podatnicy macie Państwo możliwość wyrażenia woli (przy okazji rozliczenia rocznego), aby 1% podatku należnego został przeznaczony na ratowanie Jasia. Wystarczy dokonać odpowiednich wpisów w kilku rubrykach PIT. Bardzo o to prosimy.

Poniżej prezentujemy wzór na przykładzie druku PIT-37

Agnieszka i Piotr Barszcz
23-100 Bychawa
Wola Duża 63
tel. (081) 5661761
piotrbarszcz@wp.pl
agnieszkabar9@wp.pl



H. WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POZYTKU PUBLICZNEGO (OPP) Należy podać nazwę OPP, numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) oraz wysokość kwoty dla OPP.		
124. Nazwa OPP	FUNDACJA DZIECIOM "ZDAŻYC Z POMOCĄ" UL. DOMIANSKA 5, 01-635 WARSZAWA	
125. Numer KRS	Wnioskowana kwota Kwota z poz. 126 nie może przekroczyć 1% kwoty z poz. 120, po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.	126.
0000037904		zł. gr
I. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE W poz. 127 można podać m.in. dane ułatwiające kontakt z podatnikiem, w poz. 128 cel szczegółowy 1% oraz poprzez zaznaczenie kwadratu w poz. 129 wyrazić zgodę na przekazanie OPP danych, o których mowa w art. 45c ust. 5 ustawy, tj. imienia, nazwiska, adresu oraz wysokości kwoty z poz. 126.		
127.		
128. NA LECZENIE I REHABILITACJĘ BARSZCZ JAN KAROL	129. Wyrażam zgodę	<input type="checkbox"/>

Należy wpisać obliczoną kwotę ←

Trwa akcja

Wykorkujmy Filipkowi wózek!

Cały czas zbieramy nakrętki na specjalistyczny wózek dla Filipka. Mieszkańcy podeszli do akcji bardzo entuzjastycznie. Prowadzący akcję wolontariusze z ZS im. ks. A. Kwiatkowskiego zebrali osiem worków plastikowych nakrętek, tj 39.703 sztuk!!! Liczba ta cały czas rośnie.

Akcja prowadzona jest od listopada dla 7-letniego niepełnosprawnego Filipa Janowskiego. Wolontariat w Gdańsku znalazł sponsora – firmę recyklingową, która w zamian za nakrętki ufunduje chłopcu wózek, ale... należy zbierać aż 12 ton plastikowych nakrętek po napojach (w przeliczeniu ponad 30 mln sztuk).

Żółte pudło na korki znajdziesz w Bychawie w:

- Urzędzie Miejskim
- Miejskiej Bibliotece Publicznej

- Zespole Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego
- oraz na terenie gminy – w Szkole Podstawowej w Starej Wsi Drugiej



USC informuje

zarejestrowano:

w okresie od 4.12.2008 do 3.02.2009 r.

Akty małżeństw

1. Dyjak Andrzej i Poleszak Iwona
2. Mróz Marcin i Błaszczak Ewelina
3. Kusy Marcin i Kaproń Magdalena

Akty zgonów

1. Markowski Stefan	Osmolice Drugie	lat 80
2. Motyl Stanisław	Jabłonna Pierwsza	lat 68
3. Karwowska Łucja	Lublin	lat 75
4. Janik Wiktor	Rudnik Drugi	lat 82
5. Dębiński Jan	Osmolice Pierwsze	lat 69
6. Bielecka Stefania	Bychawa	lat 72
7. Kołodziejczyk Eugeniusz	Boża Wola	lat 71
8. Podolska Eugenia	Chmiel Kolonia	lat 83
9. Samborska Józefa	Jabłonna Pierwsza	lat 92
10. Kowalska Zofia	Krzczonów Trzeci	lat 96
11. Koszałka Czesława	Maciejów Nowy	lat 77
12. Niedźwiedz Czesława	Lublin	lat 84
13. Bartkowska Anna	Lublin	lat 83
14. Rubaj Wiesław	Tarnawka Druga	lat 65
15. Puchala Andrzej	Antoniówka	lat 89
16. Gozdał Marian	Wola Duża-Kolonia	lat 75
17. Staszczak Lucjan	Jabłonna Druga	lat 62
18. Grzeszczyk Genowefa	Krzczonów Trzeci	lat 88
19. Borowicz Eugeniusz	Spławy	lat 82
20. Wesołowska Genowefa	Radawiec Duży	lat 81
21. Poleszak Leokadia	Piotrków Drugi	lat 80
22. Fryga Janina	Kosarzew Górny	lat 80
23. Niezbecki Marian	Panieńszczyzna	lat 72
24. Mazur Genowefa	Piotrków	lat 78
25. Zagórska Helena	Lublin	lat 89
26. Ponieważ Jan	Bychawka Druga-Kolonia	lat 86
27. Maliszewska Zofia	Malinówka	lat 81
28. Ziętek Franciszka	Piotrków Pierwszy	lat 82
29. Batory Wiesław	Wincentówek	lat 40
30. Pawlas Tadeusz	Wola Gałęzowska	lat 86
31. Krzowska Kazimiera	Tuszów	lat 84
32. Smerdel Michalina	Wola Gałęzowska	lat 93
33. Jaromin Janina	Giełczew	lat 74
34. Wójcik Józef	Żuków Pierwszy	lat 87

Informację przygotowała
Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
w Bychawie
Regina Skoczylas

F.U.H.P. "RZIS" -
Roman Rusinek
ul. Ks. A. Kwiatkowskiego 27
23-100 Bychawa

tel. (081) 566 04 64,
501 786 965
kontakt@rzis.com.pl

★ WIZYTÓWKI
★ PIECZĄTKI
REKLAMA
(tablice, szyldy, stojaki)
★ ZAPROSZENIA
★ DRUKI

sklep z artykułami dziecięcymi

- ~ wózki
- ~ łóżeczka
- ~ chodziki
- ~ kosmetyki dziecięce
- ~ pieluchy

"BOBAS"



ul. Piłsudskiego 36 B; 23-100 Bychawa
<pawilon obok Domu Kultury>

Kurs w miesiąc !
Tylko auta egzaminacyjne
Kat. A1,A,B,B+E
Doszkalanie - 35 zł./godz.
Kat. B - 850 zł.
Badania i materiały - GRATIS
RATY 0 %
www.dalko.pl

Ośrodek Szkolenia Kierowców
DALKO
ul. Rataja 6
(w budynku Przedsiębiorstwa Komunalnego)
Biuro czynne codziennie w godz. 14:00 - 16:00
tel. 509 777 889

Basta Travel
Twoje biuro podróży

Agnieszka Kamińska
ul. J. Piłsudskiego 33
Bychawa – wejście od podwórza GS
Tel. -0-81 566-11-88

Oferujemy:

- bilety lotnicze
- wycieczki krajowe i zagraniczne
- wycieczki szkolne, obozy, kolonie zimowiska
- pielgrzymki
- organizację wypoczynku letniego i zimowego
- imprezy integracyjne
- ubezpieczenia turystyczne

Uwaga przyszłe mamy!

Najpierw zaświadczenie potem becikowe

OPS w Bychawie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bychawie Dział Świadczeń Rodzinnych informuje, iż **od 1 listopada 2009 r.** osoby ubiegające się o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (becikowego) oraz dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia się dziecka będą zobowiązane do przedłożenia zaświadczenia o pozostawaniu pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W ten sposób Ministerstwo Pracy i Polityki Społecz-

nej chce zachęcić przyszłe matki do wczesnych i regularnych badań, zmniejszyć liczbę niemowląt o niskiej masie urodzeniowej i ograniczyć ich śmiertelność.

Becikowe w kwocie 1 tys. zł przysługuje na wniosek, w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.



Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa

SKOK CHMIELEWSKIEGO

- Praktyczne pożyczki
- Lokaty
- Kredyty
- ROR

I/O Bychawa
ul. Piłsudskiego 36C,
23-100 Bychawa
(obok DOMU KULTURY)
od pon. do pt. w godz. 8.30-16.30

Istniejąca już od dawna w Bychawie Firma „ZNICZ”

Mariusz Baj

Poleca szeroki zakres swoich usług pogrzebowych wraz z eksportacją zwłok z domu do chłodni

Tel. Kom. 606 755 968

Bychawa ul. Rynek 8 Tel. 081 566 0 207

całodobowo

transport krajowy i międzynarodowy skup i sprzedaż owoców i warzyw

tel. +48 (081) 562 42 50

Jurex Alicja Piskorek
Bychawka Trzecia 43
23-100 Bychawa
jurex48@neostrada.pl

PRZEGLĄDARKA KULTURALNA 2008

Rocznice, imprezy i wydarzenia

STYCZEŃ

6 STYCZNIA – KONCERT KOŁĘD Z CYKLU „PRZYSTĄPMY DO SZOPY”



13 STYCZNIA – XII PRZEGLĄD JASEŁEK W BYCHAWSKIM CENTRUM KULTURY



LUTY

11 LUTY – OBCHODY ŚWIATOWEGO DNIA CHOREGO NA ODDZIALE DZIECIĘCYM SZPITALA W BYCHAWIE

25 LUTY – PODSUMOWANIE PROJEKTU „NASZA SZKOŁA” W SZKOLE PODSTAWOWEJ W BYCHAWIE

26 LUTY – ELIMINACJE GMINNE OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU WIEDZY POŻARNICZEJ

MARZEC

13 MARCA – OTWARCIE WYSTAWY W BIBLIOTECE

13 MARCA – KONKURS WIELKANOCNY W SZKOLE PODSTAWOWEJ W STAREJ WSI DRUGIEJ

19 MARCA – PREMIERA MISTERIUM MĘKI PAŃSKIEJ W WYKONANIU MŁODZIEŻY Z ZS IM. KS. A. KWIATKOWSKIEGO

KWIECIEŃ

1 KWIECZNIA – OTWARCIE WYSTAWY FOTOGRAFII OTWÓRKOWEJ RYSZARDA KARCZMARSKIEGO W BLUE ORANGE GALLERY



2 KWIECZNIA – III EDYCJA KONKURSU RECYTATORSKIEGO POEZJI I PROZY JANA PAWŁA II

10 KWIECZNIA – NAPÓJ DLA MOLA – IMPREZA LITERACKO-KULINARNA W KAWIARNI ARTYSTYCZNEJ „ZŁOTA LIRA”



16-21 KWIECZNIA – WIZYTA PIŁKARZY Z KLUBU SPORTOWEGO ACC-FOOT LA CHAPELLE SUR ERDRE W BYCHAWIE

17 KWIECZNIA – XII DZIECIĘCE I MŁODZIEŻOWE SPOTKANIA Z PIOSENKĄ „KAMERTON” W BCK

20 KWIECZNIA – „WESELE GAŁĘZOWSKIE” IMPREZA FOLKLORYSTYCZNA W BCK



21 KWIECZNIA – SPOTKANIE Z EDYTĄ ZARĘBSKĄ, AUTORKĄ KSIĄŻEK DLA DZIECI, W BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W BYCHAWIE

MAJ

3 MAJA – OBCHODY 3 MAJA WSPOMNIENIE 217 ROCZNICY UCHWALENIA PIERWSZEJ POLSKIEJ KONSTYTUCJI

11 MAJA – PIKNIK RODZINNY W OLSZOWCU

11 MAJA – POKAZ WSZECHSTRONNEGO WYKORZYSTANIA KONI I KUCÓW NA STADIONIE MIEJSKIM



14 MAJA – XXVII MAŁY KONKURS RECYTATORSKI W BCK

24 MAJA – VII OGÓLNOPOLSKI WYŚCIG KOLARSKI MEDYKÓW W KOLARSTWIE SZOSOWYM BYCHAWA 2008



25 MAJA – IX OGÓLNOPOLSKI FESTYN „W KRAINIE PIEROGÓW” (KONCERT FEEL)



CZERWIEC

1 CZERWCA – XXVI WOJEWÓDZKI FESTIWAL ORKIESTR DĘTYCH

9 CZERWCA – III GMINNY KONKURS PIOSENKI EKOLOGICZNEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ W ZARASZOWIE

11 CZERWCA – WIECZÓR
Z KS. KWIATKOWSKIM
„BENE MERITUS” W BCK



24 CZERWCA – ODPUST, WIZYTA
KS. ARCYBISKUPA JÓZEFA
ŻYCIŃSKIEGO I JUBILEUSZ
KAPŁAŃSTWA KS. PROBOSZCZA
ANDRZEJA KUSIA W BYCHAWSKIEJ
PARAFII

LIPIEC

3-14 LIPCA – WIZYTA
BYCHAWIAN W LA CHAPELLE
SUR ERDRE WE FRANCJI



6 LIPCA – „JARMARK BYCHAWSKI”
W PARKU MIEJSKIM W BYCHAWIE



SIERPIEŃ

15 SIERPIENIA – OBCHODY
ŚWIĘTA WOJSKA POLSKIEGO



17 SIERPIENIA – ZAWODY STRZELECKIE
XX-LECIE KOŁA LOK W BYCHAWIE

20 SIERPIENIA – AKCJA ZBIÓRKI KRWI
W URZĘDZIE MIEJSKIM

24 SIERPIENIA – DOŻYŃKI GMINNE
W OLSZOWCU; ROZSTRZYGNIĘCIE
V EDYCJI KONKURSU
„PIĘKNE MIASTO I GMINA”



WRZESIEŃ

4 WRZEŚNIA – IMPREZA LITERACKO-
KULINARNA „DANIE DLA MOŁA”
W BARZE U SASZY

11 WRZEŚNIA – SPARTAKIADA ŚDS
NA STADIONIE MIEJSKIM

PAŹDZIERNIK

1 PAŹDZIERNIKA – XX-LECIE
NADANIA IMIENIA „HUBALA” ZSZ
NR 1 W BYCHAWIE

7 PAŹDZIERNIKA – XII
JESIENNY KONKURS
RECYTATORSKI W BYCHAWSKIM
CENTRUM KULTURY



12 PAŹDZIERNIKA – FESTYN
„ŚWIĘTO PIECZONEGO ZIEMNIAKA”



16 PAŹDZIERNIKA – KONCERT
ZESPOŁU „MAZOWSZE”
Z OKAZJI XXX ROCZNICY
PONTYFIKATU JANA PAWŁA II



13 PAŹDZIERNIKA – GMINNE
OBCHODY DNIA EDUKACJI
NARODOWEJ W BCK



18 PAŹDZIERNIKA – OBCHODY
ŚWIĄTOWEGO DNIA ZDROWIA
PSYCHICZNEGO ZORGANIZOWANE
PRZEZ ŚRODOWISKOWY DOM
SAMOPOMOCY W BYCHAWIE

24 PAŹDZIERNIKA – OTWARCIE
WYSTAWY CERAMIKI I LINORYTU
„POCHWAŁA STWORZENIA” W BLUE
ORANGE GALLERY

25 PAŹDZIERNIKA – PROMOCJA
TOMIKU POEZJI KRYSZTOFY
ALEKSANDER

LISTOPAD

11 LISTOPADA – OBCHODY
90 ROCZNICY ODPYCHANIA
NIEPODLEGŁOŚCI, WIECZÓR
LITERACKO-MUZYCZNY „SPRAWA
HONORU O BOHATERACH” W BCK

24 LISTOPADA – XI SPOTKANIA
REGIONALNE BYCHAWA 2008

27 LISTOPADA – OTWARCIE ZESPOŁU
BOISK „ORLIK 2012” W BYCHAWIE



27 LISTOPADA – 10-LECIE
BYCHAWSKIEGO STOWARZYSZENIA
„PODKOWA”



GRUDZIEŃ

5 GRUDNIA – MIKOŁAJKI Z MIKIEM

7 GRUDNIA – WIELKI KONCERT
CHARYTATYWNY

